

ગરબાવળી.

ભાગ ૧ શ્લોક.

શ્રીવિશ્વર દસકેવશામ ગણાભાઈની
જનનાનેશા.

આ પ્રાંતવા સવ જોડોને વારસે
બાહાભાઈ અમીચેટે ચોરીચેટેલ
પ્રેસમાં છપાવી.

અમદાવાદ.

સને ૧૮૯૭

સંવત ૧૯૨૬.

કિમલ ર આભા.

પ્રિયપત્ર
અભિલાષ
સરસ્વતી કોપીસાઈટ-સંગ્રહ

૨૩૭

ગરબાવળી.

ભાગ ૧ લો.

કવિશ્વર દલપતરામ ડાહ્યાભાઈની
બનાવેલી.
આ પ્રાંતના સર્વ લોકોને વાસ્તે
બાહ્યભાઈ અમીચંદે ઓરીઅંટલ
પ્રેસમાં છપાવી.

અમદાવાદ.

સને ૧૮૬૯

સંવત ૧૯૨૬.

કિંમત ૨ આના.

સાંકળિણી.

ગરખી.	પૃષ્ઠ.
૧ છોડીયોને ભણવા વિષે.....	૧
૨ ગોસ્થો વિષે.....	૨
૩ સુંદરબાઇને સાસરે જતાં શિષ્યામણીની ગરખી....	૪
૪ સજ્જનીને શિષ્યામણી વિષે.....	૫
૫ ઘેલી મુસાફર વિષે.....	૬
૬ કૂલણીની ગરખી.....	૮
૭ મુઘરેલી સ્ત્રી વિષે.....	૯
૮ ભુંડી ભારજી વિષે.....	૧૦
૯ શિયળનું ધોળ.....	૧૧
૧૦ સંપ વિષે રાગ હોરી.....	૧૩
૧૧ ભણવાના હરખ વિષે.....	૧૪
૧૨ અજવાળી રાત્રે કુદડી ફરીને ગાવાની ગરખી.....	૧૫
૧૩ સાહેલીને શિષ્યામણીની ગરખી.....	૧૬
૧૪ હિંદુઓની સ્ત્રીયોને ભણવા વિષે.....	૧૭
૧૫ જન્મ સમાનું ગીત.....	૧૮
૧૬ ભરત ચિત્ર શિખવવાની ગરખી.....	૨૧
૧૭ લગ્નમાં ફટાણા ન ગાવા વિષે.....	૨૨
૧૮ રસથું તોડવાની.....	૨૩
૧૯ મુખદ્રાની કંકોતરી.....	૨૪
૨૦ જ્યારે રામચંદ્ર તથા લક્ષ્મણ વનવાસ ચાલ્યા ત્યારે	

સીતાજીએ કહ્યું કે હું પણ સાથે આવીશ, તે સમે રામ- ચંદ્રજીએ કહ્યું કે, તમે પિયર ભત્રીયો તેનું ધોળ.....	૫૪. ૨૮
૨૧ પછી સીતાજી બોલ્યાં તેનું ધોળ.....	૩૧
૨૨ રામચંદ્રજીએ સીતાજીને કાગળ લખ્યો તેનું ધોળ...	૩૩
૨૩ સીતાજીએ રામને કાગળ લખ્યો તેનું ધોળ....	૩૫
૨૪ પાપતી માઠી માગવાની ગરબી.....	૩૮
૨૫ પરમેશ્વરના રસ્તાનો ગરબી.....	૩૯
૨૬ દુઃખ તર વિષે પદ.....	૪૦
૨૭ ક્રોધ વિષે પદ.....	૪૧
૨૮ ગિયળ વિષે ગરબી.....	૪૨
૨૯ દેશી મિત્રોનું દુઃખ ટાળવા વિષે.....	૪૩
૩૦ સંપ વિષે ગરબી.....	૪૪
૩૧ ગુરુ રાત વર્તાક્રમને સોસામંદીનો ગરબી.....	૪૫
૩૨ નિશાળે આવવા વિષે ગરબી.....	૪૭
૩૩ વૈકેમ તજવા વિષે.....	૪૮
૩૪ સુવાનો પછાડે ન રોવા વિષે.....	૪૯
૩૫ પરણી ઊઠ્યા પછીના હરખ વિષે.....	૫૦
૩૬ ભરથાર વશ કરવાની.....	૫૩
૩૭ ખીજી વાર પરણવાના બહાનાનું ગીત.....	૫૪
૩૮ વધાવાનું ધોળ.....	૫૫
૩૯ ચોરીમાં ગાવાનું ગીત.....	૫૬
૪૦ એજન ગીત ખીજું.....	૫૬
૪૧ મહાવરાવનો રાસડો.....	૫૭
૪૨ પ્રાંતઃકાળની શિક્ષા માતાની.....	૫૮
૪૩ રંનાદેનું ધોળ.....	
૫ અખેવ વિષે પદ.....	૬૧

ગરબા વળી.

ઝોડીયોને ભણવા વિષેની ગરબી. ૧

બેહેનો તમે ભાવ સહીત ભણજો,
ગાંડા લોકો નિદે તે નવ ગણજો. બેહેનો. ૧

ભણે તે તો ભગવંતને ભાવે,
એથી દીલ જ્ઞાન અધિક આવે;
તણ અવગુણ સદગુણ લાવે. બેહેનો. ૨

ભણે તેતો અપજસથી ભાગે,
જેને ઘણી લાજનો અપ જાગે;
મોટી સતીયોનું પદ માગે. બેહેનો. ૩

દુગમ્યાર હોય ન ભણે તેમાં,
જગ્યા જુઓ કેદી રહે જેમાં;
અધિકતો હસે અ ભણા એમાં. બેહેનો. ૪

ભણેલી હતી રક્ષમણી રાણી,
મીરાં બાધ મુલકમા વખણાઈ;
જેની કવિતા જગ સૌ જાણી. બેહેનો. ૫

પ્રીયાને પાપ ભણે લાગે,
એવું કોઈ લખી ન ગયા આગે;
મોડે બોલનારા જુની માગે. બેહેનો. ૬

ભણા વીના કાંદાંથી અકલ આણે,

(૨)

નોતિની રોતિ તે કેમ જાણે;
 બાણા વિના જાણુ પશુ પ્રમાણે. બેહનો. ૭
 બહી ગણી નાગરની નારી,
 સી રોતે નહી કહીયે સારી;
 અતુર લેજો અતમાં વીઆરી. બેહનો. ૮
 બણો તમે આજસ ખમ-છોડી,
 થસે તેથી લાજ નહી થોડી;
 કહો દસપત બેહુ કરજોડી. બેહનો. ૯

ગોસ્થો લીધેની ગરબી. ૨

લાવ લાવ સખી એક કાગળ લખીયે હરીને રે, એ રાગ.
 અમદાવાદ નામે આજ, શહેર છે સાર રે;
 રાજા કંપની કેરું રાજ, પ્રજાને પીયાર રે. ૧
 યોગ્ય વચે માણુક એક, સોભા સારી રે;
 વસે લક્ષ્મણી બહુ લોક, વડા વેહપારી રે. ૨
 નદી સામ્રમતી વેહતીર, શહેર સમી પેર રે;
 દેવતાઓના તેને તીર, દેવળ દીપે રે. ૩
 એવી જુગતીયો જોતાં અનેક, મન લાગે મીઠું રે;
 પણ અચરત મોટું એક, ટાટીએ દીકું રે. ૪
 તીર્થા તેરસ પેહલે પક્ષ, અસાડી આવે રે;
 તારે ગોસ્થ પુજતનો લક્ષ, છોડીયો લાવે રે. ૫
 દીન પાંચ લગી એક અંન, મોળુ જમે છે રે;

મોહોટો હરખ ધરીને મંન, રોજ રમે છે રે. ૬
 પૂજે વાપી જવેરા ઘેર, ગોસ્થ રીઝાવે રે;
 જાય પ્રીતે મળી બહુ પેર, નદીયે નાહાવા રે. ૭
 અન્યો અન્ય કરે બેઠાત, નઠાઈ બકે છે રે;
 ગઈ ગોસ્થ પુજની વાત, છાકી છકે છે રે. ૮
 જોયો હોય હોળીની ઘેર, એથા અતીસે રે;
 બોલે ભડવાની પુત્રીયો પેર, દુષ્ટ ત્યાં દીસે રે. ૯
 તેના માત પીતાને બાત, પુરા હથે પાછ રે;
 જ્યારે સાંગળતાં હથે વાત, થતાં હથે રાછ રે. ૧૦
 કોઈ સાહેબ એવી વાત, દેખે એ રીતે રે;
 તેના માત પીતાની જાત્ય, પુછે છે પ્રીતે રે. ૧૧
 ત્યારે કેવી વધેછે લાજ, મળે સાખાશી રે;
 એવા નીરલજ લોકો આજ, ઘેરના વાસી રે. ૧૨
 કંઈ વીનતી સમાચાર પત્ર, શ્રવણ ધરતે રે;
 તેના નામ લખી સરવત્ર, જાહેર કરતે રે. ૧૩
 બણી નોદાના લખતે સ્લોક, દેખાડતે નીતી રે;
 તેથી લાજ પામે એ લોક, તતે તે રીતી રે. ૧૪
 હવે કહુંછું જોડીને હાથ, વીવેકીને ગમતા રે;
 એવી નીરલજ છોડીઓ સાથ, ન લાવું રમવા રે. ૧૫
 જોને ગોસ્થ પુજનું નામ, કામ એ કરવું
 મોટું પાપ હરે એ ઠાંમ, દીલમાં ડરતું
 ધરો મોટો હરખ મનમાંછી, વ્રાદીન

પણ કુટવા રોવાનું કાંઈ, ન કરવું તે દી રે. ૧૭

હોટાપણમાં પડે ને ટેવ, ટળે નહી ટાળી રે;

માટે નીતી સીખો તતખેવ, બોલો સંભારી રે. ૧૮

કદી પુરીયે નહી કોઈ કાંઈ, સાહેલી જ્યુઠી રે;

લેયે પરમેશ્વરનું નામ, પ્રભાતે બાંધી રે. ૧૯

પતી માત પીતાની સેવ, કોડે કીલે રે;

જેથી દલપતરાગનો દેવ, દીલમાં રહે રે. ૨૦

સુંદરબાઈને સાસરે જતાં શિખાંમણની ગરબી. ૩

“અચકો મયો કારણા.” એ રાગની.

સુંદરબાઈ આલ્યાં સાસરિયે.

માખાપ શિખામણ આપે બેહેન, લાજ વધારતે લાખેળી.

નીચા કુળની નિર્લજ નાગી,

બરથારનું વેણ બથાપે બેહેન. લાજ ૧

સાસુજી કેહે તે સાંભળતે

કોઈથી વઢવાડ ન કર્યો બેહેન; લાજ ૨

સાંખી રહેતે બોલ્યું સહુનું.

અભિમાન ન અંતર ધર્યો બેહેન. લાજ ૩

જ્યાં બેઠાં ધંધો કરિયે,

ધણ નવ જાયે બેહેન; લાજ ૪

ગણ્યાં બહુ છો ડાહ્યાં,

કમચે બેહેન. લાજ ૫

મેલાં ઘેલાં તો નવ રહીયે,
 ચટકો મટકો નવ કરિયે બેહેન; લાજ૦
 કોઈ વાત કરે વાંસે લોકો,
 એવું ન કદી આચરિયે બેહેન. લાજ૦ ૪
 જે સપૂત છે સારી છોકી,
 મા ખાપની લાજ વધારે બેહેન; લાજ૦
 મણિ લોહ તણુ સોનું કરશે,
 સોખનિને એમ સુધારે બેહેન. લાજ૦ ૫
 જે સંપ સગાથી તોડે છે,
 કોઈ વખતે હાથ ધસે છે બેહેન; લાજ૦
 જે સગનું સારું ધરે છે,
 તેના દલમાં દેવ વસે છે બેહેન. લાજ૦ ૬

સજ્જનીને શિખામણની ગરબી. ૪

“કેહું ન કરોયેજી રે.” એ રાગની.

સોભળ બેન શિખામણ સારી, તે છે સાતર તારીજી રે,
 મુખ સંપતિ સત કીર્તિ સેવિય, માનોશ વાત અમારી; સુણજો
 સજ્જનીજી રે. ૧
 સજ્જ સમજાથી પેહેલાં જાગો, પ્રીત સહીતે પ્રભાતેજી રે;
 આજસને તો મલો અળગી, વળગી ન રહો વાતે; સુણ૦ ૨
 પ્રારથના પરમેશ્વરની કરી, ઘર ધંધામાં ધસિયેજી રે;
 જેમાં સુણિયે જપદેશજી જલથો, ત્યાં નહી વાસો વસિયે; સુ૦ ૩

૧ નારી વટકારો નકારી, લડથે લાજ વિસારીજી રે;
 તો તેનાથી તુરતજ પાછાં, હઠિયે હિંમત હારી; સુણું ૪
 લટક ચટકની ચંચળ ચાલે, ચૌઠામાં નહી ચાલોજી રે;
 સદ આચરણ વિના સુવરણનો, ઠાઠ ન ઠશિયેઠાલો; સું ૬
 પાણી પેહેલી પાણ્યો અણિયે, બણિયે ગણિયે ભાવેજી રે
 ખુશ કરજની ખાણુ ન ખણિયે, જોથકી નિદ્રા નાવે; સું ૭
 આવકનો અડસટો જોઈને, જાવક કરિયે જાણીજી રે;
 આવકથી અદક ખરચે, ધર ખોવાની નીશની; સુણું ૮
 દિલમાં ધર્મ મગર ન ડોલે, ખોલ ન ખોલો ખજાનાંજી રે;
 માન ઘટે અભિમાન ધર્યાથી, ઘટે પ્રતિષ્ઠા પળમાં; સુણું ૯
 નમ્ર પણામાં અમ્રત સરખો, સ્વાદ વસે છે સારોજી રે;
 મગરોમાં રસ નથી મીઠો, ખાટો તીખો ખારો; સું ૧૦
 હરખ હમેશ હયામાં ધરિયે, કદિયે કલેશ ન કરિયેજી રે;
 માણસનું જીવતર છે મોઢું, જડે ન નાણે જરિયે; સું ૧૧
 સુધરેલી સુંદરિયો સાથે, નામ ગણાએ જેનુંજી રે;
 દલપતરામ કહે દુનિયામાં, ધન ધન જીવતર તેનું; સુણું ૧૨

ધેલી. મુસાફરની ગરખી. ૫

“સામી સાંજના ચોર છપાયારે લઈ ખામણિયાં” એ રાખની.

એક હતી મુસાફર ધેલીરે, સુણો સાહેબયો;

તેની આગળ એક તપેલીરે, સુણો સાહેબિયો. ૧

ગઈ રાતની રાખી એકીરે, સુણો સાહેબિયો;

ગઠી પરમાતે માંજવા બેઠીરે, સુણો સાહેલિયો. ૨
 ધણી રીતે ધશી ધશી થાકીરે, સુણો સાહેલિયો;
 બહુ ડાઘા રહ્યા તોયે બાકીરે, સુણો સાહેલિયો. ૩
 પૂરી રીસે તપેલી ઊપાડીરે, સુણો સાહેલિયો;
 સામી ભીંતની સાથે પછાડીરે, સુણો સાહેલિયો. ૪
 લેઈ પથરો તપેલીને કુટીરે, સુણો સાહેલિયો;
 પડ્યાં ફાંકાં તપેલી તો કૂટીરે, સુણો સાહેલિયો. ૫
 થયા બપોરે ભૂખતો લાગીરે, સુણો સાહેલિયો;
 પછો વાસણ ભાગવા લાગીરે, સુણો સાહેલિયો. ૬
 એને વાસણ આપે ન કોઈરે, સુણો સાહેલિયો;
 પછી રાગ તાણી ધણી રોઈરે, સુણો સાહેલિયો. ૭
 તોંય ચે ન તપેલીતો સાજીરે, સુણો સાહેલિયો;
 હસે લોકને તે મરે લાજીરે, સુણો સાહેલિયો. ૮
 નથી રવારથ આપણો જરિયેરે, સુણો સાહેલિયો;
 તેના ઊપર ક્રોધ ન કરિયેરે, સુણો સાહેલિયો. ૯
 લાત દુઝતી ગાયતિ ખમિયેરે, સુણો સાહેલિયો;
 તેને તજીયેતો દૂધ ક્યાં જમિયેરે, સુણો સાહેલિયો. ૧૦
 ક્રોધની સાથે ટુંકારે લડિયેરે, સુણો સાહેલિયો;
 એમાં આપણે હલકાં પડિયેરે, સુણો સાહેલિયો. ૧૧
 સાંખી ચાલે તે માણસ મોટુંરે, સુણો સાહેલિયો;
 દલે સાચું માનો નથી ખોટુંરે, સુણો સાહેલિયો. ૧૨

ફૂલણીની ગરબી. ૬

- “વાલા તમારી જોઈને રહીલું વાટરે વાલાણ” એ રાગની
ફૂલણી તમે ફૂલાવ્યા કેમ ફૂલ્યારે ફૂલણી,
આ ઊપજ ખરચનો અડસટ્ટો કેમ ભૂલ્યા મારા ફૂલણી. ૧
- કરજ કરીને વરા ભલા તમે કીધારે ફૂલણી,
આ ગરથ પરાયા ખરચીને જસ લીધા મારા ફૂલણી. ૨
- ઘર વેચીને ધી સાકરતો લીધારે ફૂલણી,
આ જમણુ સરસ સામો વડિયાથી કીધા મારા ફૂલણી. ૩
- પીતાંબર પેહરી પંગતમાં ફરિયારે ફૂલણી,
આ મનમાં ફૂલ્ય કરી મૂછે કર ધરિયા મારા ફૂલણી. ૪
- વળતો દિવસ થયો કે માગે નાણારે ફૂલણી,
આ નાણાનાંતો નમળે ક્યાંઈ ઠેકાણાં મારા ફૂલણી. ૫
- ફૂલણી ઊપર અરજ થઈ ત્યાંથીરે ફૂલણી,
આ જપત થઈ મિલકત કાહાડ્યા ઘરમાંથી મારા ફૂલણી. ૬
- ફૂલણી તમને જોણે ફૂલાવ્યારે ફૂલણી,
આ તેતો કોઈ મદદ કરવા ન આવ્યા મારા ફૂલણી. ૭
- ફૂલણીતો કુવો સોધવા આવ્યારે ફૂલણી,
આ ગરથ વિતાં તે અફિણ ન કોઈએ આવ્યાં મારા ફૂલણી. ૮
- જમતી વખત વખાણુ ભલાં જે કરતારે ફૂલણી,
આ એ સહુ હાસ્ય કરે નિંદા આવરતા મારા ફૂલણી. ૯
- એ અવસરતો અધિક વખાણી ચડાવ્યારે ફૂલણી,
પણ આ અવસરતો બેવકુફ કરાવ્યા મારા ફૂલણી. ૧૦

(૯)

પેહરચાને પટકુળ ખાંધ્યા ચંદરવારે ફૂલણુ,
 આ ધર ખાળીને ચાલ્યા તીવ્ર કરવા મારા ફૂલણુ. ૧૧
 ફૂલણુની રાંડ રૂવે મોહો વાળીરે ફૂલણુ,
 આ ફૂલણુ સીધાવ્યા ટેકો ટાળી મારા ફૂલણુ. ૧૨
 બોજાને નરસી શીખમણુ દેશેરે ફૂલણુ,
 તે નીસાસાનું પાપ ધણું શિર લેશે મારા ફૂલણુ. ૧૩
 દિલમાં દલપતની શિખામેણુ ધરજોરે ફૂલણુ,
 તો કરજ કરીને નાત વરો નવ કરજો મારા ફૂલણુ. ૧૪

સુધરેલી સ્ત્રી વિશે પદ. ૭

“શુક સગાળસા સાધુને સેવે” એ રાગનું છે,
 જોને સુધરેલી નારીરે, સદા સુખી તે સંસારી, ટેક.
 નિરમળ નમણું દીસે નિરંતર, નેહ બરેલાં નેણુ;
 મનને હરે એવાં મુખથી ખરંતાં, વીણુને લેખએ વેણુ. જોને ૧
 સ્વામીના ચિતમાં શોક કે ચિંતા, જો જાણે લવલેશ;
 હૃતે હસારીને હિંમત આપે, કાપે સમૂળો કલેશ. જોને ૨
 પૂછીને જોતાં પ્યારા પતીની, જો મરજી ન જણાય;
 પર ઘેરતો શેનું પગલુંજ માંડે, પીયર પણ નવ જાય. જોને ૩
 ભરજીત! મનની મરજી પ્રમાણે, કામ સદા કરનાર;
 ઝુંદરી એ ભાગ્યશાળીના સાર, સરજી સરજત હાર. જોને ૪
 પનામાં કદિ કોઈનો સાથે, ટંકો કરે નહીં તેહ;
 વિતાનું મન પણ નિરમળ, નિરમળ દસે દેહ. જોને ૫

આપે પ્રભુ એવો વધાવ પામી, પામિ પુરો સંતોષ;
 સંકટમાં પણ સ્વામીની સાથે, રંચ ન રાજે રોષ. જીને૦ ૬
 ગામમાં હોય ગરીબ પોતાથી, તેનું જીવે સુખ તોલ;
 દોલતવાળાની દોલત દેખી, ખોલે ન હલકા ખોલ. જીને૦ ૭
 સ્વામીનો શુદ્ધ સ્વભાવ ગમે, મન રાચે સ્વામીને રૂપ;
 પર પતિને તો પથર જેવો જાણે, હોય જો ભારે ભૂપ. જીને૦ ૮
 સાંભળે શબ્દ શિયામણના તે, જીવમાં ચોટી જાય;
 દુરચિત દેખીને દુરથી નાસે, સદચિત શિષ્યે સદાય. જીને૦ ૯
 આજસ જીવ અતીથે ન દીસે, દીસે જિવોગી અંગ;
 ગંદગીતો જીને દિહીજ ન ગમે, ન ગમે નદારો સંગ. જીને૦ ૧૦
 રનેહ વધારે ને શોક ઘટાડે, લોકમાં પામે લાજ;
 એવી મળે જો આ દુનિયામાં, સ્વર્ગ ઇચ્છે શા કાજ. જીને૦ ૧૧
 પુરણ પુન્યથી પુરૂપ પામે, નૌતમ એવી નાર;
 દક્ષપતરામ કહે દુનિયામાં, ધન્ય એનો અવતાર. જીને૦ ૧૨

ભુંડી ભારજા વિષે પદ. ૮

“રાગ પાછળ પ્રમાણે.”

ભાઈયો જેની ભારજા ભુંડીરે, તેને પીડા અંતર જાડી. ટેક.
 લાજ તજીને જડાઈ કરે, નીત ભાજવા લોક ભરાય;
 સારા માણસના ધરનું વગોણું, જોણું જગતને ધાય ભા.
 જેમ બલાડી જીદરને જીવે, એમ નાથ સામા કરી નેણ; ૧૦

પગથી તે પ્રગટે માથા લગી, એવાં વાંકાં કાઢે વેણ. ભા. ૨
 ચાર ઘડી પેઠી અંજીટે ટળે ત્યારે, સુખ અંનેને થાય;
 ઘડિયે આવીને ઘેર બેસે, ત્યારે શેર લોહી સૂકાય. ભા. ૩
 પોહોર ચડે દીન પોહોને ઊઠે, એંપે લડાઈનો આલ;
 જો લડનાર કોઈ ન જડતો, પડતાણે પોતાનાં બાળ. ભા. ૪
 રનેહ કરી કદી રવામી સંઘાતે, બેસી ન બોલે વાત;
 ધૂમાડાની પેઠે ધૂંધવલી રહે, રોપ ભરી દીન રાત. ભા. ૫
 પેઠે થકીતો ઘણીજ પોતામાં, સમજણુ જાણે સદાય;
 દૈવ થાકેતો મનુષ્યતા મુખની, શિખામણે શું થાય. ભા. ૬
 પંડિત શાસ્ત્ર જાણેલ પુરાણી, મોટી સભામાં મનાય;
 માન તજી મુરખીતા મોહના, તેજ ટુંકારા ખાય. ભા. ૭
 જોને વિતી હોય તે નર જાણે, આણે બિજા અહંકાર;
 ડાપણનો દલમાંડી કદી, કોઈ ગરવ ન કરશે લગાર. ભા. ૮

શિયળનું ધોળ. ૯

(શિયળ એટલે વ્યભિચાર ન કરવા વિષેનું)

“ઐચર બલે આવીયાં” એ રાગનું છે.

તુણો સમજી સકળ નર નારીયો,
 મોટો શિયળ તણો મહિમાય, શિયળપાળો રનેહયા.
 જો કોઈ શિયળ સારી રીતે સાચવે,
 સરવે સુકળ મનોરથ થાય, શિયળ પા. ૧
 સોના રૂપાની શોભા ન સમજીયે,

શોભા સરસ શિયળ શણગાર, શિયળ પાં
 જેવાં નકટાંને જૂથાણુ નાંખીયાં,
 એવાં શિયળ વિના નરનાર, શિયળ પાં ૨
 વધે લાજ અધિક ઠિક લોકમાં,
 પર લોકમાં મુક્તિ પમાય, શિયળ પાં
 સુખ સંપત્તી શિયળથી સેવીએ,
 રીઝે જગ કરતા જગરાય, શિયળ પાં ૩
 માટે શિયળ સરવ વિધે સાચવો,
 તજો કામી હરામીનો સંગ, શિયળ પાં
 જરિયે ડરિયે ન મરણના ડર થકી,
 ભારે ડરિયે શિયળ થતે બંગ, શિયળ પાં ૪
 તજી લાજ એ આદામી ન બોલીએ,
 નહિ ડોલિયે મદ છક માંહિ, શિયળ પાં
 નીચી નજરે સરલ ચીતે આલીએ,
 હાંશી મથકરી કરિયે ન કાંહિ, શિયળ પાં ૫
 ફાટી આંખે ફરે જે કોઈ ફાતડા,
 તેનું દાટિયે માટીમાં મુખ, શિયળ પાં
 તજવી તજવી સોજત નિત્ય તેહની,
 જેણે લજવી જનેતાની કૂખ, શિયળ પાં ૬
 અણુવું ગણુવું તો તેહનું ધન્ય છે,
 જેણે કુળને લગાડો ન ડાગ, શિયળ પાં
 બાણી ગણિને જે શિયળ ન સાચવે,

એના ભણતરમાં ઊઠી આગ, શિયળ પાં ૭
 હૈયા ધુરા બોલે બોલે હાંશીએ,
 દેખી ફાંશીને નાશીએ દુર, શિયળ પાં
 શિક્ષા સુંદર દલપતરામની,
 ભણા કામની શિખો જરૂર, શિયળ પાં ૮

સંપ વિષે રાગ હોરી. ૧૦

“રંગરેજ ચુનર મોરી રંગદે” એ રાગની છ.
 ગોરી વશિયે સદા સંપ કરીને,
 નાને ગયા તે દિવસ નહિ દેખીયે કરીને. ૧
 કલેશતો લેશ કદાપિ ન કરિયે,
 હુતે સંભારી હરીને; જોને. ૧
 માનવિમાં મોટી કીરતી મળવિયે,
 ઉચાં આચરણ આચરીને; જોને. ૨
 સંપની સંપત્તિ સંચીયે સગળી,
 દિલમાં ક્લસંપથિ ડગીને; જોને. ૩
 સંસારનું સુખ પામિયે સરસુ,
 મુક્તિ મળે વળિ મરિને; જોને. ૪
 જનકી, દ્રુપદી, ને કુંતાજી સતિયો,
 વરતો એને અનુસરિને; જોને. ૫
 કલેશી મનુષ્ય સુખ કોઈને થવાદે ન,
 સ્થિર ન જોસે પોતે ઠરીને; જોને. ૬

તિલ્લમરૂ તાપ ન રાખિયે તનમાં,
 મનમાં ધરિજ ધણી ધરીને; જોને. ૭
 હેતથી હણિમણિ હરખમાં વશિયે,
 બહુવર વિગતિથી વરીને; જોને. ૮
 પૂરણ રાખિયે પ્રેમ પરસ્પર,
 તે નહિ જાય ગતરીને જોને. ૯
 ઠાણિયે તનના સંતાપને ચિંતા,
 એક ખાજને જયરીને; જોને. ૧૦
 સુખની ધડી કેમ દુખમાં ગમાયે,
 ભાયે બોલો ખુશી ભરીને; જોને. ૧૧
 દલમાં વીચારીને વિગતે ચિખામણ,
 શિખે તો સારી સુંદરીને; જોને. ૧૨

ભણવાના હરખ વિષે ગીત. ૧૧

“રૂકમણી અંખીકા પૂજવા ચાલી” એ રાગનું.

સૈયર ચાલોને ભણવા નિશાજે,
 દયા કીર્ધી છે દેવ દયાજે. ૧
 આપણે ભણવાની થઈ હવે છુટી,
 થાક્યા દુરિજન ડાપણ કુટી. ૨
 બાણું જીવો સોસામંદી સારી,
 જોણે દેશમાં વિદ્યા વધારી. ૩

સૈયર આજ આનંદની એલી,
 ભણિયે અંગથી આજસ મેલી. ૪
 આજતો મોતીડે મેહુલા વુઠ્યા,
 ત્રણ લોક તણા નાથ તૂઠ્યા. ૫
 લેયે લેખણ ખડીયોને પાટી,
 દેખી દુરિજન છો મરે કાટી. ૬
 હેત હેડામાં માખાપે આંણ્યાં,
 દિલમાં દિકરા જેવાં કરી જાણ્યાં ૭
 તેથી છાંણ વાશીદાં છોડાવી.
 ભાવે ભણવા ખેસાસ્યાં છે આવી ૮
 ભણિ ગણિને શિખામણ લેશું,
 માત તાતને આશીષ દેશું. ૯
 સધળી વાતનો યાચે સુધારો,
 દનમાં દીન દયાળ સંભારો. ૧૦

અજવાળી રાત્રે કુદડી ફરીને ગાવાની ગરખી. ૧૨
 “સાંભળ સૈયર વાતડી, ઊતમ આસો માસ” એ રાગની.
 આવો સૈયર ભલે આવિયાં, ધણે હેતે અમધેર;
 જેનો ખીજીને લાવિયાં, મુજપર કીધી મેહુર. ૧
 રૂડી પુતમની રાતડી, પ્રગટ્યો પૂરણ અંદ;
 દેખી શિતળ ધઈ છાતડી, થયો અધિક આનંદ. ૨
 આ જો જાયે અસમાનમાં, તારા મંડળનાં તેજ;

સમજાવેછે સાનમાં, મધુર મહિમા ઝંજ.	૩
જેવી જમીન છે આપણી, તેવી જમીન તે જાણ,	
પણ ન જાણેલી પાપણી, એ થકી છેક અન્નણ.	૪
ચંદ્ર જીવો ચતુર્ગામી, માંહી કાંઈ છે કાળાસ;	
એ પરવત ઊંચામી, છાયા પડી તે પાસ.	૫
આ સસજાનો અંકછે, કેતા પુરૂષ પ્રખ્યાત;	
કાંતો કાંઈ કલંકછે, વેહેંમી મનુષ્યની વાત.	૬
દુરખીત લેખને દેખીયે, જોતાં જીગતા જણાય;	
પરવત નદિયો પેખિયે, અદ્ભુત અચરજ થાય.	૭
તારા અનેક આકારના, દુરખીતમાં દેખાય;	
જોતાં જમત કરતારના, મહિમા ખૂબ મનાય.	૮
ચારે દિશાએ ચંદ્રનાં, પડ્યાં કિરણ પ્રખ્યાત;	
આજ ઘડી આનંદની, રમતાં સરખી રાત.	૯
ગામઝમે મળી મેદાનમાં, પ્રીતે રૂડી પેર;	
તાળી પાડીને તાનમાં, ફરિયે કુદડી ફેર.	૧૦
કરો ફેર જેમ ફાલકી, અકડ ન રાખો અંગ;	
એક બળવે બાળકી, મધુરે રાગ મૃદંગ.	૧૧
મોટો ઊછવ રેહેશે મચી, હઠ જામી આ હાંમ;	
ગાવા રસિક દેશે રચી, ગરખી દલપતરામ.	૧૨

સાહેબોને શિખામણની ગરખી. ૧૩

એક મારી શિખામણ સારીરે; સાંભળો સાહેલી,
કહુ તાળી પાડી પોકારીરે; સાંભળો ૧

(૧૭)

જેણે સધળી શિખામણ લીધીરે	સાંભળોં	
તેણે કીર્તિ અવિચળ કીધીરે	સાંભળોં	૨
જેણે લાજ તજીને લોભ સાધ્યોરે	સાંભળોં	
જેણે નાક કપાવિ ગોળ આધોરે	સાંભળોં	૩
જેણે સાસુ સંગાથે રાડ થાપીરે	સાંભળોં	
તેણે ખેસવા તણીજ ડાળ કાપીરે	સાંભળોં	૪
જેણે મિઠા મિઠા ખોલ શિખિલિધારે	સાંભળોં	
તેણે વેરી વાલાને વશ કીધારે	સાંભળોં	૫
જેણે આજસ અંગમાં આણીરે	સાંભળોં	
અંતો વાટે ઘાટે વગોવાણીરે	સાંભળોં	૬
જેણે ડાટેલી વાતો ઊખેડીરે	સાંભળોં	
તેને જાણો કુંભારની ગદીરે	સાંભળોં	૭
ફાટે મ્હોડે ખોલે વાત ભુંડીરે	સાંભળોં	
અંતો લથકર માહેલી ભુંડીરે	સાંભળોં	૮
જેણે ભાવથી ભણતર લીધુરે	સાંભળોં	
તેણે કામ વિચારથી કીધુરે	સાંભળોં	૯
જગમાં તે જન ધણું જીવોરે	સાંભળોં	
જેના દલમાં સ્થાનનો દીવોરે	સાંભળોં	૧૦

હિંદુઓની સ્ત્રીઓને ભણવા વિષે ગરબી. ૧૪

“લાલ હંબોડા” એ રાગની.

તમે ભણો ભલી ભાત, ખાઈ હિંદુવાણી;

રહો સુખી દીન રાત, આર્ષ હિંદુવાણી. ૧
 જ્યેથી કુષ્ટ જુષ્ઠિ જાય, આર્ષ હિંદુવાણી;
 સ્થિર સારી જુષ્ઠિ થાય, આર્ષ હિંદુવાણી. ૨
 રાખો સંપ સગા માંહી, આર્ષ હિંદુવાણી;
 નહીં કલેશ કરો કાંહી, આર્ષ હિંદુવાણી. ૩
 સુખ સંપમાં સદાય, આર્ષ હિંદુવાણી;
 ગુણવંત ગ્રંથ ગાય, આર્ષ હિંદુવાણી. ૪
 શિખો સારાં કામ કાજ, આર્ષ હિંદુવાણી;
 વધે લોક માંહે લાજ, આર્ષ હિંદુવાણી. ૫
 તજી પીયરમાં પ્રીત, આર્ષ હિંદુવાણી;
 રહો સાસરે શુ રોત, આર્ષ હિંદુવાણી. ૬
 ક્રોધ કરે સારો બોધ, આર્ષ હિંદુવાણી;
 શુણી કીજીયે ન ક્રોધ, આર્ષ હિંદુવાણી. ૭
 ભજો અકળ અભવે, આર્ષ હિંદુવાણી,
 દલપત તણો દેવ, આર્ષ હિંદુવાણી. ૮

જન્મ સમાનું ગીત. ૧૫

“મામેર મોંઘા મુલનું” એ રાગનું છે.

જીરે આજતી ઘડી રૂડી જાણીયે,
 રાજ દશરથનો હરખ ન માય કુંવરજયો રાણીયે;
 જીરે શોભા સરસ શી વખાણીયે,
 વાજા તરફ વધામણી જાય, કુંવર જયો રાણીયે. ૧

જુરે તરિયા તોરણ ટોકે ખાંધીયા,
 ગાય માંતનો મંગળ ગીત, કુંવર જાયો રાણીયે;
 જુરે મીઠાં બોજત બલાં રાંધિયાં,
 તેડયાં રનેહિ સગાં રૂડી રીત, કુંવર જાયો રાણીયે. ૨
 જુરે સાકર વેંચેછે સેવેન,
 વાળે ઢાલ નગારાં નિગાંન, કુંવર જાયો રાણીયે;
 જુરે રાજા પોતે તજ ગર્વને,
 પ્રીત વેંચેછે કોકળ પાન, કુંવર જાયો રાણીયે. ૩
 જુરે માળો લાગ્યો કુલ છાગડી,
 મુંઝી હાર તોરા માટા ગુરુછા, કુંવર જાયો રાણીયે;
 તાતે દાન દિધાં ધણાં તે ધડી,
 ગણ્યાં સૈકે નાણાં તેતો તુરુછ, કુંવર જાયો રાણીયે. ૪
 જુરે બંધ છુટયા બંધીવાનના,
 કોઈને રંચ રહ્યા નહિં શોક. કુંવર જાયો રાણીયે;
 જુરે રાગ થયા રૂંડા ગાનના,
 આવે મગિ મગિને ટોળે લોડ, કુંવર જાયો રાણીયે, ૫
 જુરે ભાટ ચારણને બલાં બલાં,
 આખ્યાં શેઠાં પાઘડી શીરપાવ, કુંવર જાયો રાણીયે;
 દિસે મેડી જરૂઆં ઝળાં મળાં,
 કીધાં કેસરના છંટકાવ, કુંવર જાયો રાણીયે. ૬
 જુરે કોરે કસ્તુરીને કેવડો,
 ચંપા જાય ચંબેલી ગમાળ, કુંવર જાયો રાણીયે;

જીરે હરખ વધ્યો વિવા લેવડો,
 મેલી મંડપમાં કુલ છાત્ર, કુંવર જાયો રાણીયે. ૭
 જીરે શેરી વળાવીને સજ કરી,
 રોખ્યા આંગણે કેળોનાયંગ, કુંવર જાયો રાણીયે;
 જીરે દ્વારે પતાકા ધન ધરી,
 ધસ્યા અળકતા કનકના કુંભ, કુંવર જાયો રાણીયે. ૮
 જીરે શેરી વચે કુલ વંરિયાં,
 ચણુગારી શોભાચુંછે શામ, કુંવર જાયો રાણીયે;
 સોના છરિયે તે નાળ વધરિયાં,
 દીધા દાદને મહો માગ્યાં દામ, કુંવર જાયો રાણીયે. ૯
 આપે આશિષ અધિક ઊમંગથી,
 ધરી પ્રેમથી પ્રેમ અપાર, કુંવર જાયો રાણીયે;
 બલે ઊપજ્યો અવધ પતિ અંગથી,
 ધણું જીવો કૌશલ્યા કુમાર, કુંવર જાયો રાણીયે. ૧૦
 કરજો માત પિતાની સેવા ધણી,
 કરો પ્રેમથી પર ઊપકાર, કુંવર જાયો રાણીયે;
 બલો ભાગ્યશાળી ભૂમીમાં બણી,
 શાન્તે લાખો વ્રજ પાળનાર, કુંવર જાયો રાણીયે. ૧૧
 કીર્તિ દેશ વિદેશ વધારજે,
 નવા ખંડમાં રાખજો નામ, કુંવર જાયો રાણીયે;
 તારા સંકલ્પ દેવ સુધારજે,
 દેહે આશિષ દલપતરામ, કુંવર જાયો રાણીયે. ૧૨

ભરત ચિત્ર શિખવવાની ગરબી. ૧૬

“અલખેલીરે અંખે માત જોવાને જમયે.” એ રાગની.

- આવો આવોરે શિખિયે આજ, ભરતજ ભરવાને;
 લાવો લાવોરે સગળો સાજ, ચિતર ચિતરવાને. ટેક.
- ચિતર ચિતરવાને ભરતજ ભરવા, માત પિતા મન હરવારે;
 જમ કરતાતા કરતખને કાંઈ, કાંઈ ઊત્તેજન કરવા; ભરતજ ૧
- ખોપટ ચિતરોને, પાંજર ચિતરો, ચિતરો ગાયો ચરવારે;
 કુજ ઝાડે તો કુજડાં ચિતરોને, ચિતરો આંખે મરવા; ભરતજ ૨
- ચતુર મનુંખતાચેરા ચિતરો, સજ્જનને સાભરવારે;
 ચિતરો મંડપ ચોરી મધ્યે, વર વહુ ખેદા વરવા; ભરતજ ૩
- ભણતર ભણતી કુંવરી ચિતરો, શિખતી પાક સુધરવારે;
 પનઘટની પાણિયારી ચિતરો, હોય જતી જળ ભરવા; ભરત ૪
- નિર્મળ જળની નદિયો ચિતરોને, ચિતરો ગિરિ ગરવારે;
 નાટક શાળામાં નટ ચિતરોને, ચિતરો નરપતી નરવા; ભ ૫
- પરવતના પાયામાંથી જો ઝરણા લાગે ઝરવારે;
 તે ચિતરીને હિમગિરિ ચિતરો, હંડકથી જળ કરવા; ભરત ૬
- શીતળ વાસુ વાય શિયાળેને, લાગે પાનવિખારવારે;
 વૈશાખે વનવેલી ફુલેને, જળ વરશે ભાદરવા; ભરતજ ૭
- ચિતરોને શજની મોતની મુર્તિ, ફુટ કરમથી ડરવારે;
 બાપે પ્રભુના ભજનિ ચિતરોને, અવસર અંત ઊગરવા; ભ ૮
- રતન સહિત રતનાગર ચિતરોને, ચિતરો નાવ ઉતરવારે;
 સુત ધરાવતી સુંદરી ચિતરો, પ્રીતે પુત્ર ઊછરવા; ૯

ઝમરૂખ ચિતરોને હાંડીયો ચિતરો, બાય જાજમ પાથરવારે;
 ખુબ સુરતની છબિયો ચિતરો, રંગ ગોહલમાં ધરવા; ભર૦ ૧૫
 વધ વિંચનાં કાંઈ વાસણુ ચિતરો, ઘરમાં ઘણું વાપરવારે;
 ગાડિ બગીને આગ્ર ચિતરો, સાંજ સવારે ફરવા; બાલતજ૦ ૧૧
 ચિતર થકી ચિત ચિંતા ટળવા, શોક સકળ પર હરવારે;
 દલપતરામ કહે દુનિયામાં, સુખથી દિવસ નિસરવા; ભર૦ ૧૨

લગ્નમાં ફટાણા ન ગાવા વિષેનું ગીત. ૧૭

“વોગદામાં ધરમણી કુલતો મેઘા ડંબર ગાજે” એરાની.
 આવો સૈયર બાધ બેનડી, ગામચે ગીત રૂપાળાં;
 મંડપમાં મેલો દીવડા, બલાં યાવ અજવાળાં. ૧
 આજ ઘડી આનંદનો, આજ રજની રૂપાળી;
 સોનાતો સુરજ ઊગિયો, આજ દિવસ દોવાળી. ૨
 ગામચે ગીત બલાં બલાં, વેવાણોને હરવિચે;
 બોલ બે અદબી ન બોલિયે, જોથી જાત લજવીયે. ૩
 કોળી નાળીના કુળની, એતો ગાય નકારે;
 આપણે ઉત્તમ જાતનાં, નહિ ગામચે નકારે. ૪
 જાતને જાતનો જાણિયે, બોલે બોલ જે ઘડીયે;
 બોલે નકારેતો નાયકા, એમાં આઘાં ન પડિયે. ૫
 ઉત્તમ જાતની ઓરતા, ખોટું ગાતાં લજશિ;
 મધ્યમ જાતની માતનો, ગીતે મશકરી ગાશે. ૬
 મશકરી પણ મરજાદતી, આપણી એબ ન ખોલો;

જરૂર ફટાણાની હોયજો, કહુ એટલું ખોલો.
 વેવાણુને કરો વાંદરી, ગાંડ પુંછડે વાળો;
 વેરાળી કહિયે વેવાળને, કાંધે કામળો કાળો. ૮
 એથી આધિક વિધે ખોલરે, નીચીં જાતમાં ભળવા;
 ખાપ ભાઈ એકાં સાંભળે, જેવા વેરાના બડવા; ૯
 ધીક પડયો આવનાર એ, શબ્દ શુ કહિયે જાગ;
 કામતી નહિ એતો કુતરી, ગરદ નહિ એતો માદા; ૧૦
 સારી જિયામાંજુ ગઈયે, તંથો રામજી રીઝે;
 દશકત દત્તપતરામના નિલમાં જખી લોકે. ૧૧

૩૨મું તોડવાની ગરબી. ૧૮

“હુતો ધસ્તરને પૂજવાને નીસરીરે લોલ, ચોખ્ખા કંકાવટી વીસ-
 રીરે લોલ.” એ રાગની.

કહુ તે સખી તું કોઈને કડીયમાંરે લોલ, કાલે રહ્યાતા કંથ
 રીસમાંરે લોલ; એકે ખોલ ન આવ્યો મારા હરચારમાંરે લોલ,
 તે ઘડીયે હું પડી વિચારમાંરે લોલ. ૧

શાને માટે રિસાયો જાયો સામુનોરે લોલ, આંખે પ્રવાહ વહે
 આંમુનોરે લોલ, ખાન પાનને બુલી હું ગીત ગાનનેરે લોલ,
 બુલી શરીર ફેરા ખાનનેરે લોલ. ૨

દિઠ કુલ થાય શુજતો શરીરમાંરે લોલ, હેત ગયું તુટિ હીર
 વીરમાંરે લોલ, મને શુની સમાન લાગ્યું સાસરેરે લોલ, સુને
 નહિ જે શું કરેરે લોલ. ૩

અમરે મેડયો આંદો આકાશે ભલાં ભાવ્યનોરે લોલ, ભડકો ઉઠયો
તે જાણું આગનોરે લોલ; મનાં પોપટ ને ખોલે મુખે મીઠડાંરે,
લોલ, દુખમાં મેં શત્રુ નેવાં દીઠડાંરે લોલ. ૪

ભાસે વાડીતો ઝાડી ભયંકર શોરે લોલ, આંખોના પાટા
નેવી આરસીરે લોલ; હું તો બીઠી જઈ બેઠી દીવા આગળેરે
લોલ, કાંઈક પડી નજર ત્યાં કાગલેરે લોલ, ૫

કીધી શોધતો સ્ત્રીબોધનું ચોપાનિયુંરે લોલ, વાંચવા તે માંડે
મન માનિયુંરે લોલ; ગરબી રૂશન તોડયાની રૂડા રાગમારે લોલ
ભાળી રૂપાળિ છેલા ભાગમારે લોલ. ૬

લેઈને ગાવા લાગી હું જીભે ને ઘડીરે લોલ, ત્યાંથી ઉઠીને
આવ્યા તે ઘડીરે લોલ, હેત આંણી વખાણી વાણી ખોલીયારે
લોલ, દિલમાં દરખીને ઘણું ડોલીયારે લોલ. ૭

જાણું ધનરે ઘડીને ધન રાતડીરે લોલ, છુટયો કલેશ ફરી
છાતડીરે લોલ; ભલે આવ્યો આકાશ ચઢી ચંદ્રુરે લોલ, આ
મે છે આજતો આનંદનુરે લોલ. ૮

એમ વાંચે સ્ત્રી બોધ બોધ ઉપજ્યોરે લોલ, ભાઈરે કવી
તારે ભલુ થજ્યોરે લોલ; ગરબી સાંભળીને રાખશે ને રૂસણ
રે લોલ, પાપ તેને માથે પૃથ્વી તણારે લોલ. ૯

એમાં બુદ્ધિ વિશેષવાળું ને હશેરે લોલ, પુત્ર તે અખોલા
તજી બોલશેરે લોલ; વીતી વાર તે લગાર નાવે વાળિનેરે લોલ
સંપે વસો સદા સંભાળિનેરે લોલ. ૧૦

નથી વસવું મળીને વર્ષ સો ખસેરે લોલ, પંખીના મેળા

નીં પઠે દશેરે લોલ; નહિ ક્યારે કલેશ લેશ કીજયેરે લોલ,
 યારેથી પ્રેમરસ પીજયેરે લોલ. ૧૧

મહારાજા ધિરાજ તેથી રીજયેરે લોલ, નહિતો ખરખરા
 તે ખીજયેરે લોલ; રૂદે રાખો રૂડાં દલપતરાંમનાંરે લોલ, કોટી
 પ્રકારે કેણુ કામનાંરે લોલ. ૧૨

સુભદ્રાની કંકોતરી. ૧૯

“રાગ ધોળ”

કંકુ છાંટી કંકોતરી મોકલે,
 કોડે કહાવે સુભદ્રા બહેનઃ વીરા વેહેલા આવળો.
 શ્રી કૃણુ બળદેવ બે બંધવા,
 તમ આવ્યે યથે સુખ ચેન; વીરા વે૦ ૧
 ભાઈ ભત્રિજા સરવે શોભાવે છે,
 છે પવિત્ર પિતા વસુદેવ; વીરા વે૦
 જગત જનેતા દેવકીને રોહણી,
 આવળો સરવે મળી તતખેવ; વીરા વે૦ ૨
 પનોતો પીયર પરીવાર છે,
 જોતાં વાઘ છે ઝાઝો રુનેહ; વીરા વે૦
 દુખ જાશે સૌ દેહનાં દેખતાં,
 દેશ દેશમાં વખણાશે તેહ; વીરા વે૦ ૩
 ભય ભજન મારી ભાભીયો,
 સોળ સહસ્ત્રને ઐક સોનેઆઠ; વીરા વે૦

રૂડી રૂકમણીને રે રેવતી,
 જીવો ઠાકારજી રો ઠઠ; વીરા વે. ૪
 વેદવંતા વિપ્ર સાથ લાવજો,
 બીજી વરણુ ડિનમ તે આપાર; વીરા વે.
 સંગે જાદવ સંગવેન લાવજો,
 બવજીના તારણ તગનાર; વીરા વે. ૫
 મે તો પ્રેમ શુ પગણુ માડીયાં,
 રૂડો જગત ગદા રાજ સોય; વીરા વે.
 પાંચ પાડવ છ વીગ તમ તણાં,
 તેનું જ્ઞેમ કલ્યાણુ હોય; વીરા વે. ૬
 તમ વગર મારે તો કોઈ નધી,
 ધર્મવંતને ગુણના છો ધામ; વીરા વે.
 વીરા વેગે વેલેરા પધારજો,
 તમ આવેથી સરશે કામ; વીરા વે. ૭
 એક જીવ્યાએ કેમ કરી વરણુવું,
 શેષ સરણા ન પામે પાર; વીરા વે.
 થોડું કહાવ્યું ઘણું કરો માનજો,
 છોજી નોધારાંના આધાર; વીરા વે. ૮
 વાંચી પત્રિકા વેહલા પધારજો,
 કોડે કુટુંબ લેખને સાથ; વીરા વે.
 કંકોતરી લખીને કાવિયું,
 આપ પવિત્ર છો વિશ્વના નાથ; વીગ વે. ૯

મારા સસરાને ડગલાને ડોડીઓ,
 મારી સાસુને દખાણીનાં ચીર; વીરા વે०
 મારા જ્ઞેને લાવે જોડ ધોતીયાં,
 જ્ઞેઠાણીને જાદરનાં ચીર; વીરા વે० ૧૦
 મારા દીવરને લાવે વીરા પામરી,
 દેરાણીને ધાવલની જોડ; વીરા વે०
 મારી નણદીને લાવે વીરા ચુંદડી,
 નણદોમને પેહરવા જૂત; વીરા વે० ૧૧
 મારી ઘેડીને લાવે વીરા ઢીંગલાં,
 કુંવરીયાને રાતડી ગોળ; વીરા વે०
 મારા કુટુંબને લાવે વીરા કાંચળી,
 પાડોશીને નાણિયર જોડ; વીરા વે० ૧૨
 મારે અરથે લાવે ધરગોળડાં,
 માંથે ખતરીગ ભમરીનો મોડ; વીરા વે०
 વીરા ધરના ધણીને ઘોડો હંસલો,
 જ્ઞેનાં મોતીડે જડીત્ર પત્રાણ; વીરા વે० ૧૩
 વીરા અટલી સંપત હોય તો આવજો,
 નહિ તો રહેજો તમારે ઘેર; વીરા વે०
 મારા જ્ઞેઠ આઁયા રે જ્ઞેઠાણી મોતા,
 એક નાઁયો માડી જાયો વીર; વીરા વે० ૧૪
 હું તો જિંચી ચકુને હેઠી ઉતરું,
 હું તો જોઉં મારા વીરાની વાટ; વીરા વે०

વીરો ક્યાંરે ગાજ્યોને ક્યા ગડવડ્યો,
 ક્યાં વરસ્યો અસાડો મેહ; વીરા વે૦ ૧૫
 મારી નણુદી તે મસરકાં ખોલીયાં,
 ભાભી નાવ્યો તમારો વીગ; વીરા વે૦
 મારો દીયર વંચામણી લાવીયો,
 ભાભી આવ્યો તમારો વીર; વીરા વે૦ ૧૬
 વીરો દ્વાગિકાં ગાજ્યોને ગોકુળ ગડવડ્યો,
 હસ્તીના પુર વરસ્યો મેહ; વીરા વે૦
 હવે રણમાં તે ભાલા ઝળકીયા,
 વળી ક્યાં ધોરડીનાં શીંગ; વીરા વે૦ ૧૭
 હવે ઝળક્યાં વીરા ગાંથે મોળીયાં,
 હવે ઝળકી ભાભી માંથે છાખ; વીરા વે૦
 વીરો આવ્યાને વાડિયેરે ઊતર્યા,
 મારી મેહનાને તેડવા જાઓ; વીરા વે૦ ૧૮

જ્યારે રામચંદ્રજી તથા લક્ષ્મણજી વનવાસ ચાલ્યા ત્યારે
 સીતાજીયે કહ્યું કે હું પણ સાથે આવાશ, તે સમે રામચંદ્ર
 જીયે કહ્યું કે, તમે પિયર જાઓ અથવા અહીં રોહો,
 તે વિષેનું ધોળ. ૨૦

“મામરું મોઘા મૂલનું” એ રાગનું, પણ તેમાં એક દોઢ જા.
 સ્તી વળે છે.

રામ લક્ષ્મણ વનમાં સીધાવતાં, સતી સીતાને આવતાં સં

ય; કહે રઘુનાથ, પધારો પીયર પ્યારી.

નહિતો અહિ રહો સસરાના રાજમાં, હિતે હજિ મજિ સી
સુ સંગાથ; નહિતો જોડી હાથ, પધારો પીયર. ૧

અમે વસ્તીમાં નહિ વસિયે વીનતા, અમે કરશુ જઈ વન
વાસ, તમે પામો ત્રાસ, પધારો પીયર પ્યારી.

૪ રથ કે ઘોડુ નહિ રાખીયે, નહિ રાખીયે દાસી કે દાસ;
૭ અમ પાસ, પધારો પીયર પ્યારી. ૨

તમે કોશનો પંથ કિધો નથા, અરણ્યે આલવાથી પામો યાક;
લીટી એઓ નાક, પધારો પીયર પ્યારો.

અમે વનફળ ખાઈ ખુશીમાં રહેશુ, કોઈ દીવસે તો કેવળ
શાક; વિના હુણુ પાક, પધારો પીયર પ્યારી. ૩

વનમાં નથિ મંદીર નથી માળીયાં, નથિ પોહોડવાં કાજ
પતંગ; રંગીત નવ રંગ, પધારો પીયર પ્યારી.

કરશું ઘાસ કે પાનની ઝૂંપડી, સુવા સાયરો તે ખુંચે અંગ;
એમાં શો ઊમંગ, પધારો. ૪

વનમાં હીરનાં ચીરતો નહી મળે, વનમાં નહિ મળે ફરતાં
ફલેજ; કે તેલ ધુપેલ, પધારો.

વનમાં નહિં મળે શાણી સાહેલીયો, કરશો કે સંગે આંત્યથી
અંલ; ઊમંગ ભરેલ, પધારો. ૫

જીભણકાળે વાશે ઉના વાયરા, એવું દેખાને યાશે ઉદાશ;
જ્યારે જોઈ માસ, પધારો.

વરસે મેઘને ઝમકશે વીજળી, તેવે ટાણેતો તરૂં દળે વાસ;

નહિ છત્ર પાસ, મધારોં ૧૬

વનમાં ઘાતકી રહેછે ગળસ ધણા, આરે તરફ કરે બહુઓર;
જેનું ધણું જોર, પધારોં ૧

વનમાં વાઘ વરને પાંદર જોવાં, ધણાં વિચરે જનાવર ધોર;
ખચે નહિ ઢોર, પધારોં ૭

મોટા પરવત દેખીને માનની, તમે નજરે જોયા નહીં જાય;
દોઢે આવા ધાય, પધારોં

તમે રાજ કન્યા કાયા કોમળા, વનવાસનાં દુખ ન પેઠાય;
કાયા કરમાય, પધારોં ૮

ધરમાં અંધારું દેખી ડગે ધણાં, નથી નિસરાં કદા ધરખોર;
છો નાજુક નાર, પધારોં

તમે છોટી ઊમર વર્ષે સોજનાં, નથી સંકટ વડાં લગાર;
તમે કોઈપર, પધારોં ૯

પરણી આવીને પીયર ગયાં નધા, તમને હર્યંછે માય;
ચોપે ચિત ચાય, પધારોં

રાજ જનકજી તમને જંખે ધણા, તેના સંદેસા આવે રા.પડ;
તેડાં પાછાં જાય, પધારોં ૧૦

બાત બાતના બોજન બાવતાં, તમને મોકલશે મહિપાળ;
પુરાવીને થાળ, પધારોં

અમે અવધે ફરી જ્યારે આવીશું, લેશું જોઈ તમારી સંભાળ;
ત્યારે તતકાળ, પધારોં ૧૧

રૂઠી મિથિલા પુરી મન માનતી, તેમાં પામશો પરમ વી

રામ; છે બાપનું ગમ, પધારો.
 ગોરી તમને ગમે તેમ હું કરું, એમ દલપતરામનો શ્યામ;
 ફૂલે રાજા રામ, પધારો પીયર બારી. ૧૨

પછી સીતાજી બોલ્યાં તેનું ધોળ. ૨૧

“રાગ બેપર પ્રમાણે”

એવું સાંગળીને સીતાજી કહે, શુભો સુંદર શ્યામ સુન્દર;
 પ્યાગ મારા પ્રાણુ, સાથે રાખો રનેહથી.

જુદા પડવાનો વાત વાલા કહો, તેનો બોલ લાગે તીખા બાણ;
 રૂઝ કુલ બાણુ, સાથે રાખો. ૧

સ્વામી જ્યા તમે ત્યાં ધર માહર, તમથી વેગળી તેપદેશ;
 હું બાણુ હમેશ, સાથે રાખો.

તમે જોગીનો પંચ જો ધારશો, તો હું જોગણનો ધર વેશ;
 જુદા કર કેશ, સાથે રાખો. ૨

સ્વામી તમેરે સુખીતો સુખ માહરે, તમે દુખમાં તો દુખ
 મારે દેહ; એમાં શો સંદેહ, સાથે રાખો.

જો કોઈ પરણ્યા પછી રહે પિયરમાં, અવતાર બળો નીક
 એહ મુંઝા જેવી તેહ, સાથે રાખો. ૩

સ્વામી તમવિના મંદિરને માળીયાં, ખાસે પરવત મોટા સમાન;
 બરતી તો વેરાન, સાથે રાખો.

મહા વનમાં બરી વસ્તિ બાસશે, જ્યારે પામીશ દરસન દાન;
 કપાતા નિધાન, સાથે રાખો. ૪

સાસુ સસરોને માત પિતા સજી, બલે જીતો કરો રૂડાં રાજ;
મને મહારાજ, સાથે રાખો.

સ્વામી શું કહે બાધ બોલકાને, સ્વામી શું કહે સૈયર સમાજ;
કેનું નથી કાજ, સાથે રાખો. ૫

સાસુ સગપણ જગમાં સ્વામી તણું, ખીજો સ્વારથિ સગજો
સંસાર; કુટુંબ પરિવાર, સાથે રાખો.

મારાં લાડ પાલણુ તમે લાલજી, ખીજો નથી આંમુનો લુનાર;
કે એકે આધાર, સાથે રાખો. ૬

કાયા પ્રાણ થકી જો જીવી રહે, તો હું તમથી જીવી પડી
છેક; જીવું તજી દેક, સાથે રાખો.

જા કોઈ જળથી જીવી પડી માંછલી, રાજ દુધમાં કરિને
વિવેક; જીવે પણ એક, સાથે રાખો. ૭

તમે સુખના સાગર રહો વેગળા, પછી શું કહે રાજને
પાટ; હવેલીના ઠાક, સાથે રાખો.

મને હીરનાં ચીર ગમે નહી, મને ન ગમે ધરણના ઘાટ;
મગાડો ઊચાટ, સાથે રાખો. ૮

હુંતો તમને દોઢે થાજી દેખતી, આણુ દોઢે તો આંધળી બીંત;
જનમની એ રીત, સાથે રાખો.

મેંતો સ્નેહ તોડ્યો સર્વ લોકથી, બાંધી તમ સંગે પુરણુ પ્રીત;
ઓરાણું છે ચિત, સાથે રાખો. ૯

જમવું જીવત તમથી જીવું પડી, હોય વિધ વિધનાં પકવાન;
તે વિખનાં નિશાન, સાથે રાખો.

કરિયે ભોજન તમ સંગે ભાવથી, હોય કેવળ શાક કે ખાન;
તે મેવા સમાન, સાથે રાખો. ૧૦

પડશે તડકાને તાપ વેશાખના, ઐતો જાણીશ ચંદ્ર પ્રકાશ;
રહી તમ પાસ, સાથે રાખો.

મુજને મેલી જો પંથે પધારશો, આવી મળવાની ધરશો ન
આશ; નિશ્ચે પામુ નાશ, સાથે રાખો. ૧૧

કરતિ વાત હળી પડી ધરણીએ, નારી જનકી યધને નીરા
શ; કહે સેતી સ્વાસ, સાથે રાખો.

દયા કરો દેવ દલપતરામને, સતી સીતાને દેખી હૃદય;
તાં વનવાસ, સાથે રાખો રનેહથી. ૧૨

રામચંદ્રજીએ સીતાજીને કામળ લખ્યો તેનું ધોળ. ૨૨

“માંમર મોઢા મુંલનું” એ રાગનું.

સ્વસ્તિ શ્રીગુરી લંકાં સોહામણી, જ્યાં રાજેછે જનક કુમારી;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

રહો અખંડ એવાતણુ તમતણું, એવી આશીષ વાંચો અમારી;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૧

ગોરી દેવતા જોગે જુદાં પડ્યાં, પણ પ્રાણ મારા તુજ પાસ;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

મેસું બાગ બગીચે કે બંગલે, રહું તમવિતા અધિક હૃદય;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૨

તારો સ્નેહ ધડિયે ધડી સાંભરે, તારો ભાવ બુદ્ધ્યો કેમ જાગ;

પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

તારા હૃતથી હૈકું બરાવછે, તતો લેખાણથી ન લખાય; પ્રીત
મ લખે પ્યારીને. ૩

મારે અર્થે તમે બાળપણ થકી, તન્નં સધગો પીયર પરિવાર;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

મારા લેશ વચન તથી લોપીયાં, તથી કોપીયાં કદીએ લગાર;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૪

તારી નમ્રતા અમ્રતથી ગળી, વળી શોભિતો સાંત સ્વભાવ;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

એથી મનતી બિદાસી તુરત ગટે, તારા બોલનો એવો ખતાવ;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૫

ગોરાદે તારા ગુણ કેમ વીસરે, કેમ વીસરે વાલખભચ્છાં વેણ;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

હૃતે હસ્ત વદન તાર વીનતા, મગં નીરખવા તલખેછે નેણ;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૬

દિવસે વુજ વિના દિલમાં ગોઠે નહિં, પીવું પાણી કે જમવું
અનાજ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

રાતે રોઈને આંખો રાતી થઈ, લોક પૂછે તો આવેછે લાજ;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૭

ગોરી મનમાં ધોરજ ધરી રાખવી, કાલે ભાગશે ભવના વીળેગ;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

જેથી રોજે આપણને જગત પતી, એવો અહોનીશ કરવો

હયોગ; પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૮

“જે જે વર્ધ પાડોસીયો સુધછે, તેને પ્રીતયા કેહેજો પ્રણામ;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

વીલીશણ મારા મીત્ર પરીત્રને, કેહેજો જરૂરનું હોયજો કામ;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૯

જોઈતી વસ્તુ જરૂર મંગાવજો, કશો વાતે મુઝાશો ન મંન;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

કાલે દેખીશું દિવસ આનંદના, જશે વિસરી આ દુઃખ ભાસ્યાદન;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૧૦

જે જે પ્યારી તમારી સાહેલીયો, તેને પણ મારા કેહેજો જુહાર;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

સાસુ સસરાની આશીષે સુંદરી, મળશું ભામનીને ભરતાર;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૧૧

વધે રનેહને સંપ સુજન સાથે, તેવો તનમન રાખજો ટેવ;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

અમિ થોડી અવધે હવે આવીશું, અમ દલપતરામનો દેવ;
પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૧૨

સીતાજીએ ગમચંદ્રજીને કાગળ લખ્યો તેનું ધોળ. ૨૩

“રાગ ગપર પ્રમાણે”

સ્વસ્તિશ્રી સુભસ્થાન સોહામણું, જ્યાં રાજે સદા રધુનાથ;
કાગળ લખે કામની.

જાએ લંકા થકી સીતા સુંદરી, હેતે વંદે જોડી જોડ હાથ;
કામળ લખે કામની. ૧

પત્ર આવ્યો તમારો પ્રીતે ભચ્ચો, વાલા વાંચી થયો વીશ
રામઃ કાગળ લખે કામની.

પણ જીવન તમથી જુદાં પડે, ઘણા દીવસ થયાં ઘનશા
મઃ કાગળ લખે કામની. ૨

માટે મગવાને મન અકળાય છે, ધડી એક તે જુગ જોડી
જાય છે, કાગળ લખે કામની.

મારાં નેણનાં નીરથી નોથજી, સુતાં રજનીમાં સેજ ભીજાય;
કાગળ લખે કામની. ૩

ઘેર ચાલા હવેતો ઘણી ધર્ષ, નહિતો જીવડો જાણે જરૂર;
કાગળ લખે કામની.

દેવે પાંખો આપી હોય પીડમાં, જોડી આવું દેશાવર દુરઃ
કાગળ લખે કામની. ૪

વાલા નિત્ય નહી વારતા વાંચીએ, જોડી પાંખીએ પૂગે પ્ર
મોદઃ કાગળ લખે કામની.

અતુરાર્થનાં ચોજ હું ચાળવું, આવો વિદ્યાના કરીએ વિ
નોદઃ કાગળ લખે કામની. ૫

તાંના કુંડી જોડી રૂડી ઓપતી, બાવે ભર માંહી નીરમ
જાં નીરઃ કાગળ લખે કામની.

ખેસો ખાજેઠે અડી મારા ચોકમાં, સ્વામી નવરાવું ચોળી
શરીરઃ કાગળ લખે કામની. ૬

કરે સરસ રસોઈ રૂડી રીતથી, પ્રિતે પિરથીને ખેસુ હું પા
રા; કાગળ લખે કામની.

એવા દીવસતે ક્યારે દેખાડશો, ક્યારે અંતરની પૂરશો આ
શ; કાગળ લખે કામની. ૭

સ્વામી તમ વિના પીયરને સાસરે, સુતો લાગેછે સગળો
સંસાર; કાગળ લખે કામની.

મારા માયાથી મુઘા પ્રભૂ તમે, મારા આતમાના છો આ
ધાર; કાગળ લખે કામની. ૮

આવે પરવતા દિન સુખ સરવને, હુંતો શોકે બિદાશી સદા
ય; કાગળ લખે કામની.

ગાંઠે મેઘને દમકે દામની, આપી જામની જંપ ન થાય;
કાગળ લખે કામની. ૯

હુંતો સુતી દેખુ સુખ સેજડી, ખાલી મંદીર ખાવાને ધાય;
કાગળ લખે કામની.

ભરી વસ્તી બિજડ લેવી ભાસેદે, એક તમ વિના ત્રિભુવન
રાય; કાગળ લખે કામની. ૧૦

વાલા હું તમને કેમ વીસરી, કેમ વીસર્યું દાદાનું વતન; કા
ગળ લખે કામની.

પત્ર વાંચીને વેહુલા પધારજો, સ્વામી શરીરનાં કરજો જતં
ન; કાગળ લખે કામની. ૧૧

કોઈને દુખિયાં દેખીને દુઃખ પામતા, તેવી નાય તમારી છે

* વીજળી.

દેવ; કાગળ લખે કાંમની.

આપે અવસરે કેમ કહણ થયા, તમે દલપતરામના દેવ;
ગળ લખે કાંમની. ૧૨

પાપની માફી માગવાની ગરબી. ૨૪

“જેલ જેલરે ભવાનીમા ડોશીડા મઢહેડ.” એ રાગની છં.

આર પારરે અમને ઊતાર, ને ને જગકરતાર;

અગણિત પાપ થકી ઊધારરે યાર, ને ને જગ ૧

તાર દિલ દીસે ઊદારરે યાર, ને ને જગ ૨

તારો કેમ વિસરે ઊપકારરે યાર, ને ને જગ ૩

હુંતો છુ તારો યુનેગારરે યાર, ને ને જગ ૪

મૈતો કીધાં પાપ અપારરે યાર, ને ને જગ ૫

કરિયા કુકરમના કોઠારરે યાર, ને ને જગ ૬

ગરિયા જૂંડાઇના ભંડારરે યાર, ને ને જગ ૭

મૈતો તજિ અમરીત આહારરે, ને ને જગ ૮

મૈતો વિખની ભરી વખારરે યાર, ને ને જગ ૯

હું તુજ આગળ છુ લાચારરે યાર, ને ને જગ ૧૦

હવે હું કહુછું વાર હજારરે યાર, ને ને જગ ૧૧

નાથ તમે માફી કરતારરે, ને ને જગ ૧૨

આપે નોંધારાં આધારરે યાર, ને ને જગ ૧૩

તારી સરસાઈ ખેસુમારરે યાર, ને ને જગ ૧૪

તારો અમપર છે આભારરે યાર, ને ને જગ ૧૫

તે આ સરજ્યો છે સંસારરે યાર, જેજે જગ
 નિરમ્યાં નિરમગ નરને નારરે યાર, જેજે જગ ૯
 રમિયા રમણિક રાશી ખારરે યાર, જેજે જગ
 સુંદર કીધા સાતે વારરે યાર, જેજે જગ ૧૦
 તારા બતાવને બલિહારરે યાર, જેજે જગ
 પ્રભુ તું બજનિકનો ભરથારરે યાર, જેજે જગ ૧૧
 દલપતને તું સુખ દાતારરે યાર, જેજે જગ
 આર પારરે અમને ઊતાર, જેજે જગ ૧૨

પરમેશ્વરના રસ્તાની ગરબી. રથ

તમને કેઈ વહું ગોરાં ગમશે રાજ અચકો મચકો કારેલી

એ રાગ.

જે પ્રભુનો મારગ પૂછો રાજ, વસ્તો રસ્તો થસ્તો છે.
 નથિ આડો અવળો જાયો રાજ, વસ્તો રસ્તો ૧
 એ સુત્ર ખરાખર સીધો રાજ, વસ્તો રસ્તો
 કરતારે સેહેલો કીધો રાજ, વસ્તો રસ્તો ૨
 નથિ એતર આડા પડિયા રાજ, વસ્તો રસ્તો
 નથિ પરવત આડા પડિયા રાજ, વસ્તો રસ્તો ૩
 નથિકુંકર ગોખરે કાંટા રાજ, વસ્તો રસ્તો
 નથિ આડો અવળા આંટા રાજ, વસ્તો રસ્તો ૪
 નથિ મથરા કાદવ પાણી રાજ, વસ્તો રસ્તો
 ત્યાં દાણુ ત લે કોઈ દાણી રાજ, વસ્તો રસ્તો ૫

નથિ ઝૂંકી ભયંકર ઝાડી રાજ, વસ્તો રસ્તોં
 નહિ જોઈયે ધોડાં ગાડી રાજ, વસ્તો રસ્તોં ૬
 નહિ તાપ તપે મેહ વરસે રાજ, વસ્તો રસ્તોં
 નહિ ઠંડ પડી તન હરશે રાજ, વસ્તો રસ્તોં ૭
 એતો ખુબ બન્યોછે ખાસો રાજ, વસ્તો રસ્તોં
 નહિ વાધ વરનો વાસો રાજ, વસ્તો રસ્તોં ૮
 વિશ્વાસ વળાવો લેવો રાજ, વસ્તો રસ્તોં
 એક દામ પડે નહિ દેવો રાજ, વસ્તો રસ્તોં ૯
 બધું સત્ય દયાને સાથે રાજ, વસ્તો રસ્તોં
 ધરિ ધરિર આત્તા માથે રાજ, વસ્તો રસ્તોં ૧૦
 તમે ઓંપ કરીને ચાલો રાજ, વસ્તો રસ્તોં
 મન ગમતો મારગ ઝાલો રાજ, વસ્તો રસ્તોં ૧૧
 તમે સિધાવજો શુભ કામે રાજ, વસ્તો રસ્તોં
 કહિ લેધો દલપતરાંમે રાજ, વસ્તો રસ્તોં ૧૨

દુષ્ટ નર વિષે પદ. ૨૬

“શ્રેષ્ઠ સગાળસા સાધુને સેવે” એરાગ,

કહું નર દુષ્ટની કાંણીરે, સુણો સૌ સ્નેહજ આણી;
 મોડું વેલું કામ મુધરેકે બગડે એ માણસ માત્રની રીત;
 મોતિ કસ્યું તેતો પાપરૂં જાણેને, નારીને મારે નિત્ય. કહું ૧
 સાસુ નણદેરાણી જોડણીના, સાચા જુઠા સુણી બોલ;
 વાંક વિના વનીતાને તજોતો, તે નર ખરને તોલ. કહું ૨

કાંગડે ધેસ્યું ધુડ કરે જોમ, ગોરી સદા ગભરામ;
 બરજાં કરે સૌ દ્વેષ ધણુરો, તેથી જીવો નહિ થાય. કહું ૩
 સાસરિયાંની સાથે લડી કાઢે, રાંડ ઊપર તે રીસ;
 સારા મનુષ્યની શિક્ષા ન માને, જેને રૂઝ્યા જગદીશ. કહું ૪
 માનનીનું અપમાન કરે નિત્ય, ગાય નહારી ગાળ;
 તુછ ગણી તિરસ્કાર કરેતો, તે નરનું મોહો બાળ. કહું ૫
 સમજીતો ટંટો તુરત ટળે કોઈ, ધગડુ આવી કહે ધેર;
 જાહું કહે કે આહું જુવે તેનો, પાર આવે શી પેર. કહું ૬
 પોતેતો આપ પિયે ધાણું સાંરેને, વસ્ત્ર ધરે શુભ રીત;
 નારીને આપે નિત્ય નહારેતો, કહો કેમ પ્રગટે પ્રીત. કહું ૭
 સ્વામી સાંગળતે વાંક વિના આવી, કાંમનીને લડે કોય;
 સારી રિતે સમવાન કરે નહિ, હીજડા જેવો હોય. કહું ૮
 પીયરિયાં પટકુન પૂરેતો, સ્વામી કરે સંતાપ;
 સ્વામી નહિ એ તો સ્વામી સ્વરૂપે, પેલા જન્મનું પાપ. કહું ૯

ક્રોધ વિષે પદ. ૨૭

“તાગ કેસે ગજકો બંધ છોડાયો.” એ ગા. ગ.

ક્રોધ પર ક્રોધ ન કરશો કદાપી, અતિ ક્રોધછે પાણી; કો
 ઈ પર ક્રોધ ન કરશો. (ટેક.)

ક્રોધ ક્રોધ અધિક ઊપજાવે, સદા સુખોધને કાપી;
 બાહ્યાં માંહી વિરોધ વધારે, સોધ સમૂળ ઊઘાપી. ક્રોધપત્ર ૧
 ક્રમ અક્રમ કશું ન વિચારે, જ્યારે રહે રીસ બાપી;

મુખનું વચન કરી મુખમાં ન પેસે, છાપ પટોળે છાપી. કોષપરં ૨
 આપનો સગળોએ વિસરો સુમતિયો, ક્રોધે કુમતિ જેને આપી;
 નહિ કરવાનાં કામ કરોનર, રોગાછ વનમાં વિલાપી. કોષપરં ૩
 ક્રોધ કરી કરી કરી પચટાયા, જે હતા પ્રાઠ પ્રતાપી;
 દલપતરામ કહે દુનિયામાં, પ્રખ્યાત છે વાત અઘાપી. કોષપરં ૪

શિયળ વિષેની ગરબી. ૨૮

“સુણુને સાહેલીરે” એ રાગની છે.

શિયળ તાણો મહિમા બહુ મોટો, ખોટો નથી ખરોછે જરે;
 વેદ પૂરાણ કુરાન કિતાબે, અધિક અધિક ઊચ્ચોછે; સુણુને
 સજનો જરે. ૧

શિયળ વિના સદ્યુણ સમજાયા, જરિયે નહિ સોભાયો જરે;
 પાઘડી પેટેરી પામરિયા, નહિ શોભે નાગો બાવો. સુણુને ૨
 હાંડી જમરૂખ તકતા માંડી, સોભાવું ધરે સાર જરે;

દિવા વિના અંધારા ધરમાં, શૌ દેખે અંધાર. સુણુને ૩

સરવે અંગે સાચુ તાણું, નાવ નવીન બનાવું જરે;

પણ તેમાં એક છિદ્ર પડ્યું તો, તરીન તેડે આવું. સુણુને ૪

પરમેશ્વરનું બાહાનું પકડે, શિયળ ન પાળે સાચુંજરે;

કુવાથ પિયે ને કયરી ન પાળે, તો જીવ્યાનું કાચું. સુણુને ૫

પુન્ય દાન કે પ્રારથનાથી, જરે પાપ ન જાય જરે;

જાંચ સિપારથ લેશ ન ચાલે, પરમેશ્વરની પાસે. સુણુને ૬

જે બાળાપણથી ડાપણમાં, આંખણ ખોટું મળશે જરે;

પ્રહાપણ આપણને આવે, તોપણ તે નહીં ટળશે. સુણજો ૭
 શિયળ થકી સંપૂર્ણ થાશે, પરમધરની પ્રીતીજરે;
 દલપતરામ કહે દુનિયામાં, સુખદાયક શુભનીતી. સુણજો ૮

દેશી મિત્રોનું દુઃખ ટાળવા વિષેની ગરબી. ૨૯

“ગરડ ગપ ગયા પોતાના પરમાના કોષ્ઠએ મોકલ્યા નહીં”એ રા.

દેશી મિત્રો દુઃખ સરવ ટાળોરે, આપણા દેશનું;
 કાંઈ કાજ કરો રાજ નવલ આબંધુજી, હુંતર નરેશનું;
 પ્રથવી ગધ પરદેશો હાથે, એ મોટી બૂલ તમો માંથે;
 તમે સંપ ન રાખ્યો કોષ્ઠ સાથે, દેશી મિત્રો દુઃખ ૧

આ વખત જીવો વિચારી નિરધન થઈ એકાં નરનારી;
 કંઈ ધુળ મળા ઘંધા ધારી, દેશી મિત્રો દુઃખ ૨

તમે દિવસે સુબું દુર ધરો, દિલ ખોળી ખુબ વિચાર કરો;
 હવે જાગત થઈ કાંઈ જીગતી કરો, દેશી મિત્રો દુઃખ ૩
 તમે સગાં કુટુંબમાં સંપ કરો, વળી દેવાદાર થતેજ ડરો;

તમે નિત્ય ઘટાડો નાત વગે, દેશી મિત્રો દુઃખ ૪

ધન મળતે તુરત ગરવ છાંડો, તમે મોટાં કારજ નવ માંડો;
 તમે પરણ્યાં પેહેલાં શીદ રાંડો, દેશી મિત્રો દુઃખ ૫

વિદ્યાનો સ્વાદ સદા આખો, મન ઉદ્યમમાં અહો નિશ રાખો;
 શિદ ભાગ્ય લખ્યું થાશે ભાખો, દેશી મિત્રો દુઃખ ૬

પડતર પ્રથવી તે એડાવો, ઊગશે જો ત્રણ વખત વાવો;
 નિર ઊદ્યમી ઊદ્યમમાં લાવો, દેશી મિત્રો ૭

અદાલત અરજી અજસાવો, લુચ્ચાઓને લાંચન સોંપાવો;
 બલા પંચનો પાસ કહો દાવો, દેશી મિં ૮
 પરદેશી હુંનર પ્રગટ કરો, સંચાને જંતો સીધ કરો;
 દલપતની વિનંતી દીલ ધરો, દેશી મિં ૯

સંપ વિષેની ગરબી. ૩૦

“મીઠડાં ગોરસ લ્યોરે ગોરસ લ્યો” એ રાગની.

દેશમાં સંપ કરોરે સંપ કરો,

હારે જે કોઇ સંપ તજીને સુખ માગે;

તેના સુતેલા શત્રુ જાગેરે. દેશમાં સંપ કરો. ૧

હારે તજી સંપ લડા લડી આપે,

તેમાં તુરત ત્રિજાને કાવે રે. દેશમાં સંપ કરો. ૨

હારે જે કોઇ વીધા જમીન સાર લડતા,

રાજ ખોઈને રહ્યા હવે રડતારે. દેશમાં સંપ કરો. ૩

હારે હજીં હમચે વિચારી નહિ જોશો,

ખરે ખાતજી હાથમાં તે ખોશો રે. દેશમાં ૪

હારે તમે ટંટા ધરમતા ટાળો,

જેજે પ્યારો જાગે તે ધર્મ પાળો રે. દેશમાં ૫

હારે છંજ દગા કપટ દો છોડી,

આખા દેશની થમ આખડ થોડીરે. દેશમાં ૬

હારે કરિ સંપ કાંઈ હુંનર ઊઠાવો,

કરિ દેશની દયા ફેરવાવો રે. દેશમાં ૭

હારે કોઈનું સારૂ દેખીને શીદ દાઝો,
 ઘેને જુડાડી મારવા ન બાઝો રે, દેશમાં ૮
 ત્રે માનો દલપારામની વાણી,
 પક્ષપાત વિના સત્ય પ્રમાણી રે. દેશમાં સંપ કંગો. ૯

ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટીની ગરબી. ૩૧
 “મને રસ્તા વચ્ચે રોકારે, છેલ છાંખીલા છોગાળા” એ રાગ.
 પરી પૂરાણ બાળ્યે પ્રગટી રે, વર્નાક્યુલર સોસાયટી.
 જોણે લુચ્ચાધને કરી નકટી રે, વર્નાક્યુલર સોસાયટી. ૧
 સંવત ઓગણિસે પાંચો રે, વર્નાક્યુલર સોસાયટી;
 જંનું જન્મ વર્ષ એ પાંચો રે, વર્નાક્યુલર સોસાયટી. ૨
 કાળ પ્રચ્છક સાહેબ કાર્યસ રે, ૧૦ સો.
 વણિ વાલિસને કુલ જોમસ રે, ૧૦ સો. ૩
 ગુજરાતી રાજા રાણા રે, ૧૦ સો.
 બહુ મેંમર માંહિ લખાણુ રે, ૧૦ સો. ૪
 ત્રિશુળ રાજનગરમાં રોપ્યાં રે, ૧૦ સો.
 પછિ સિવડને તે સોપ્યાં રે, ૧૦ સો. ૫
 સંદેસા પત્ર છપાવ્યાં રે, ૧૦ સો.
 તે ખાંતે ખૂબ ખપાવ્યાં રે, ૧૦ સો. ૬
 કરિ પ્રસ્તક સંગ્રહ પ્રીતે રે, ૧૦ સો.
 કરિ નિશાળ રૂડી રીતે રે, ૧૦ સો. ૭

બાળકિયો બાણવા બેઠી રે,	૧૦	સો.	
એ રીત પ્રથમથી પેઠી રે,	૧૦	સો.	૮
બહુ નવા નિબંધ રચાવ્યા રે,	૧૦	સો.	
કવિયોના શોખ કરાવ્યા રે,	૧૦	સો.	૯
સંવત આઠાની સાલે રે,	૧૦	સો.	
સંભાળી બોગીજાલે રે,	૧૦	સો.	૧૦
સાહેબ કરદીસને સોંપી રે,	૧૦	સો.	
એણે આપ ઘણો દર્ઠ આપી રે,	૧૦	સો.	૧૧
બહુ બાણપણે કરિ જીગતી રે,	૧૦	સો.	
કંઠી પાંચ વરષમાં પુખતી રે,	૧૦	સો.	૧૨
પ્રતિપાળ પણાની છાપે રે,	૧૦	સો.	
થયા એલદિનજન આપે રે,	૧૦	સો.	૧૩
હોમતથી હરકોર બાધ્યે રે,	૧૦	સો.	
બલપણથી હિમાબાધ્યે રે,	૧૦	સો.	૧૪
દર્ઠ દીધા દામ હજારો રે,	૧૦	સો.	
સમજીને સરસ સુધારો રે,	૧૦	સો.	૧૫
બહુ કીર્તિ બુદ્ધિ પ્રકાશે રે,	૧૦	સો.	
પોહોઆડી સજ્જન પાસે રે,	૧૦	સો.	૧૬
જેની ચંચળ કવિતા ચાલી રે,	૧૦	સો.	
કોઈ ગામ રહ્યું નહિ ખાલી રે,	૧૦	સો.	૧૭
જેની ચળગત ચાલ તપાશી રે,	૧૦	સો.	
શીખા મુંબઈના વાસી રે,	૧૦	સો.	૧૮

“છેલ્યે ખોળામાં ઘાલી ખીચડી છધ્યે ઘેર ઘેર માગી દીકરી”

એ રાગ.

- ઉઠ્યાં પરણીને જે સમે જનકી,
વધ્યો હૃદયમાં હરખ વિવા થકી. ૧
- મળી શાણી સાહેલીને સુંદરી,
ખોલી ખોલ અતોલ ખુશી ભરી. ૨
- સખી સાંભળ કહ્યું એક વાતડી,
મારી આજ શીતળ થઈ છાતડી. ૩
- મારો હરિવરે હાથજ ઝાલિયો,
મને અખંડ ચુડો એણે આલિયો. ૪
- વર પામી સુંદર વર વીડજો,
મૈંતો કાને સુણ્યો તો તે દીકલો. ૫
- મને પગ ન ગમે હવે પિયરમાં,
મારું મન મોહ્યું શામ શરીરમાં. ૬
- વર મળિયો મને છેલ વાંકડો,
હવે શિદને ન રાખિયે આંકડો. ૭
- વર પામી હુંતો વરણાગિચો,
મૈંતો ભવોભવ એ વર માગિયો. ૮
- મને મન ગમતું મળ્યું સાસરું,
હવે કેમ ધડક મનમાં ધરું. ૯
- મારી એ સંગે જેણે સગાઈ કરી,
એને આશિષ આપું કરી કરી. ૧૦

ચુરં ને શીર નામું લળી લળી,	
મને પરણાવી એ વરને વળી.	૧૧
હવે મન ગમતાં સુખ માનિયે,	
કેમ કોષની શરમદિલ આણિયે.	૧૨
મારે કસુર ન રહી કોષ વાતની,	
મારે માયા ટળી માત તાતની.	૧૩
મને માનિતિ કરી હરિ થાપણે,	
હુંતો જોજો માગીશ તેનો આપણે.	૧૪
મારે નિસરી જાણુ એ કરમની,	
વાત સુરખ ન જાણે એ કરમની.	૧૫
જેનું પૂર્વે કીધાં હશે મેં ઘણું,	
તેણે પામી ચરણ પિયુજી વણું.	૧૬
વ્રત દાન કરે જેને કારણે,	
તેને પામી હુંતો સુતી પારણે.	૧૭
હુંતો કાશી કેદારમાં નવ ફરી,	
હુંતો ઘેર બેઠાં એ વરને વરી.	૧૮
હવે સગાં સંજાધીને શું કરે,	
હુંતો સદર વરની સાથે ફરે.	૧૯
મન માન્યુંછે દસરથ જાણમાં,	
વર લખ્યા બુધર મારા બાલમાં.	૨૦
બુજી દુરમતિ દુરચુણી દેવને,	
પરણી દલપતરામના દેવને.	૨૧

(૫૩)

ભરથાર વશ કરવાની ગરબી. ૩૬

“અલબેલીરે અંબે માત જોવાને જાણ્યે” એ રાગનીછે,

લલનાં નહિ થાય લગાર, કામણુ મંત્ર કથે,

આ મંત્ર કરો હરચાર, વશ ભરથાર થથે, ટેક;

પ્રાણ થકી પિયુજીછો પ્યારા, ન્યારા ન રહો નાથ રે;

સર્વે થકી લાગોછો સારા, હું વેચાહ તમ હાથ. કામણુ ૧

તનમનમાં રહુ સાજી તાજી, રાજી દેખું રાજ રે; જો કદિ જાણું

કાંઈ કુરાજી, કુખ્યાં દરિયે ઝહાજ. કામણુ ૨

માત પિતાયે મોટી કરિને, હુતે સૌખ્યો હાથ રે; સુખ

આપો કે કુઃખ આપો તમે, છો મસ્તકંતા નાથ. કામણુ ૩

ગુણ સાગર જંભિરછો સ્વામી, હું અવગુણ ભરિ આજ રે;

પોતાની ગણિ પ્રેમનિભાવો, બાહ્ય ગ્રહાની લાજ. કામણુ ૪

શ્નેહ તમારો જોઈને શ્વામી, જામી મિલકત ભંમ રે; ખુબ

ખુશી થૈ ન રહી આમી, પામી પૂણ પ્રેમ. કામણુ ૫

ભણુ કશું ભગવંતે મારો, સુફલ કશ્યો આવતાર રે; મહિર

કરી મન ગમતો આપ્યો; તમ સરખો ભરથાર; કામણુ ૬

સગાં સરવ તમ સાઈ તજ્યાં, તજ્યા સૈવર સંમ રે; દો-

સરવની દુર કરી હું, રાચિ તમારે રંગ. કામણુ ૭

આભ જાયોને નીચે અવની, અવર નથી આધાર રે; આ-

શા રાખું એક તમારી, છો સુખતા દાતા. કામણુ ૮

જો સુંદરિને રીઝે સ્વામી, તો શોભે શણગાર રે; નહિ તો સિ

શણગાર સરવછે, આગતણુ અંગાર. કામણુ ૯

દુનિયામાં નર તમને દેખું, ખીજા લાલકરી રે; તુચ્છ મ
લુછું તે સગળાને, હોય અમાર વજર. કામણ ૧૦

જળ જંતુને જળ સંગાથે, જેવી પૂરણ પ્રીત રે; પલક પ
જો દૂર તરફડે, એજ અમારો રીત. કામણ ૧૧

પાર ન લે પ્રીતી વરણવતાં, સ્થિર બેસી એક કામ રે; રાત
દિવસ કવિતા રચના જો, રચશે દલપતરામ. કામણ ૧૨

બીજી વાર પરણવાના બહાનાનું ગીત. ૩૭
ક્યાંતાં તે આઘ્યાં ખીડલાં, મોતીવાળા ભમરજી;
ક્યાંતાં આઘ્યાં નાળીએરે, મારા વાસ્યા નહિ રહો ભા. ૧
બોરસદનાં આઘ્યાં ખીડલાં, મોતી. ભા. ૨
નડીઆદનાં આઘ્યાં નાળીએરે રે, મા. ભા. ૨
કિયેરે લગને સાહેબા પરણશે, મોતી. ભા.
કિયે લગને જોડશે જાન રે, મા. ભા. ૩
પાંચમ દિન સાહેબો પરણશે, મોતી. ભા.
સોથે ચલાવશે જાન રે, મા. ભા. ૪
શા રે અવગુણે સાહેબા પરણશે, મોતી. ભા.
શે વાંકે લાવશે સોકય રે, મા. ભા. ૫
તમારા પોંચા ગોરી શામળા, મોતી. ભા.
ગોરા પોંચાની છે ખાંત રે, મા. ભા. ૬
તમારો આંખો ગોરી ચુંચળી, મોતી. ભા.
અણિયાળી આંખની છે ખાંત રે, મા. ભા. ૭

નાક તમારું ગોરી ચીખડું,	મોતીં બં	
અણિયાળા નાકની છે ખાંત રે,	માં બં	૮
તમારાં છોરું ગોરી ગોબરાં,	મોતીં બં	
ભેજાં બેસાર્યાની ખાંત રે,	માં બં	૯
તમારાં મૈયર ગોરી વગળાં,	મોતીં બં	
ટૂકડાં સાસરીયાની ખાંત રે,	માં બં	૧૦
તમારો વીરો ગોરી અંકલો,	મોતીં બં	
સાત સાળાની છે ખાંત રે,	માં બં	૧૧
બાળાપણનાં પરણેતર વીસર્યા,	મોતીં બં	
મોટપણે પરણ્યાની ખાંત રે,	માં બં	૧૨

વધાવાનું ઘોળ. ૩૮

ભમરા પેહેલો વધાવો મારે આવીયો,
 મેં તો મોકલ્યો મારા દાદાને દરબાર રે;
 વાડીના ભમર! દ્રાખ મીઠી રે સાંપાનેરની
 મારી માતાએ હરજે વધાવીયો,
 મારા દાદાએ ગ્રાહ્યા પાલવ છડા રે; વાડીં ૧
 ભમરા બોલો વધાવો મારે આવીયો,
 મેં તો મોકલ્યો મારા વીરાને દરબાર રે; વાડીં
 મારી બાભીએ હરજે વધાવીયો,
 મારા વીરાએ ગ્રાહ્યા પાલવ છડા રે; વાડીં ૨
 ભમરા ત્રીજો વધાવો મારે આવીયો,

મેંતો મોકલ્યો મારા મામાને દરબાર રે; વાડી૦
 મારી મામીએ હરજે વધાવીયો,
 મારા મામાએ ઝાલ્યા પાલવ છંડા રે; વાડી૦ ૩
 બમરા ચોથો વધાવો મારે આવીયો,
 મેંતો મોકલ્યો મારા સસરાને દરબાર રે; વાડી૦
 મારો સાસુએ હરજે વધાવીયો,
 મારા સસરાએ ઝાલ્યા પાલવ છંડા રે; વાડી૦ ૪

ચોરીમાં ગાવાનું ગીત. ૩૯

આની તેડે ગંગારે, પેલા તેડે જમુનારે, વચમાં સરસ્વતિ નદિ વહેછ
 સોનાનું ખેડું રે, રૂપા બિઠાણી રે, સીતાવેલ પાણી સાંચ્યો ૧
 રાશડી ન પહોંચેરે, ધડુલો ન ખૂડેરે, કૂવા કાંડે બિમાં રહ્યાં;
 સોનાની બેઠીરે, રૂપા દડલોરે, રામચંદ્ર રમવાને નીસર્યા. ૨
 કોણ રાયની બેઠીરે, કોણ તારું નામરે, કેઈરે નગરીની ગરાસણી;
 જનકની બેઠીરે, સીતાવેલ નામરે, હજીએ છુંઆળ કુંવારડી. ૩
 કોણ રાયનો બેઠોરે, કોણ તારું નામરે, કેઈરે નગરીનો ગરાસીયો;
 દસરથનો બેઠોરે, રામચંદ્ર નામરે, આયોધ્યા નગરીનો ગરાસીયો. ૪
 પાંતનાં ખીડારે, સાત સોપારીરે, લગન નિરધારી વહેલા ૫

ચોરીમાં ગાવાનું ગીત બીજું ૪૦

લાડકડી ચડી રે કમાડ, બાળા વરને નીરખવા રે;
 દાદાજી એ વર જોજો, એણે મારાં મન ચર્યા રે. ૧

કહો દિકરિ ક્યાં થકી દીઠો, શેણે તારાં મન વસ્યાં રે;
 પીશણે બાણતલો દીઠો, અક્ષરે મારાં મન વસ્યાં રે. ૨
 લાડકડી ચડી રે કમાડ, બાળાવરને નીરખવા રે;
 માતાજી એ વર જોજો, એણે મારાં મન વસ્યાં રે. ૩
 કહો દિકરિ ક્યાં થકી દીઠો, શેણે તારાં મન વસ્યાં રે;
 નાતમાં જમતલો દીઠો, ચોટલિયે મારાં મન વસ્યાં રે. ૪
 લાડકડી ચડી રે કમાડ, બાળાવરને નીરખવા રે;
 પીરાજી એ વર જોજો, એણે મારાં મન વસ્યાં રે. ૫
 કહો બહેની ક્યાં થકી દીઠો, શેણે તારાં દિલ વસ્યાં રે;
 ઘોડલાં ખેત્રાવતો દીઠો, પેંગડે મારાં મન વસ્યાં રે. ૬
 લાડકડી ચડી રે કમાડ, બાળાવરને નીરખવા રે;
 કાકાજી એ વર જોજો એણે મારાં મન વસ્યાં રે. ૭
 કહો દિકરિ ક્યાં થકી દીઠો, શેણે તારાં મન વસ્યાં રે;
 પામડી બાંધ તો દીઠો, તોરે મારાં મન વસ્યાં રે. ૮

~ ~ ~ ~ ~

મલાવરાવનો રાસડો. ૪૧

મેજરે વાકરે સાહેબે સંવત ૧૮૫૮ માં કડીમાંથી મલાવરાવને

કાઢ્યો તે બાબત.

પીતળ લોટા જળે ભર્યાં : તણ કરતા જાઓ રે;

મલાવરાવ શેહેરનો સુખો રે આવશે રે.

દાવણ કરશું વાડિયે રે, કરશીની ફોજ રે; મલાવ

તાંબા તે કુંડિયો જળે ભરી રે, તહાવણ કરતા જાઓ રે; મલાવ

નહાવણ કરશું વાડિયે રે, કરતી ફરંગીની ફોજ રે; મલાવ૦ ૨
 રાંધી રસોઈઓ એમ રહીરે, ભોજન કરતા જાઓરે; મલાવ૦
 ભોજન કરશું વાડિયે રે, કરતી ફરંગીની ફોજ રે; મલાવ૦ ૩
 પાન સોપારીને એળચીરે, મુખવાસ કરતા જાઓરે; મલાવ૦
 મુખવાસ કરશું વાડિયે રે, કરતી ફરંગીની ફોજ રે; મલાવ૦ ૪
 સોના તે કેરાં સોગઠાં રે, રમત રમતા જાઓ રે; મલાવ૦
 રમત રમશું વાડિયે રે, કરતી ફરંગીની ફોજ રે; મલાવ૦ ૫
 ઢોંચણ સામા ઢોલિયા રે, પોઢણ કરતા જાઓ રે; મલાવ૦
 પોઢણ કરશું વાડિયે રે, કરતી ફરંગીની ફોજ રે; મલાવ૦ ૬
 કપાંથી આંબો પીટો જંગલો રે, માથે ટોપીને ભૂરો વેષ રે; મ
 રાણી રૂએ રંગમોલમાં રે, દાશિયો રૂવે દરબાર રે; મલાવ૦ ૭
 હાટે રૂવે હાટ વાણિયા રે, ચોર રૂવે ચારણ ભાટ રે; મલાવ૦
 જોહેર છોડી સુખો નીસર્યો, લીધી નડિયાદની વાટ રે. મલાવ૦ ૮

માતઃકાળની શિક્ષા માતાની રાજ પ્રભાંત. ૪૨

જકની જકની જકની દીકરી,

કાંધરે આશને નાશ માહી;

એમ વાણી વદી પુત્રીનો માત કેહે,

જકરે જકરે જક ડાહી.

૧

લા, કાળ વહી જાયછે ફંત ધાવન તણો,

થાયછે દુઃખ પ્રગટ સુખ રહેતાં;

દંત ધાવન કરી સ્નાન કર અપજથી,

જાજ પછી ઘંટ ઘડી જ્ઞાન સેહેતાં. ૨

કર જરી હાજરી બેઠરની રૂચી થકી,

ધર પછી કર વિષે પાઠ તહારો;

પાઠ કર ચિત્ દર્ષ તજ રમત સ્વસ્થ થઈ,

જન્મના જન્મનો જાણ મારો. ૩

જે બલી બહેનિયો એમ નિત આચરે,

તે જાને એટ સજી સુસ્ત સાર્ય;

જે રમે રમતમે તે જામે જામ ગમે,

તેને અંત્ય અવકાશમે દુઃખ માથે. ૪

દાસ મોહન કેહે જ્ઞાન તહાં દુઃખ નહિ,

એમ સત સુચના જાણુ પ્યારી;

જા હવે ગુરુ કને સમજ કંઈ વાતને,

ચપળ ચિત્ત રાખજે બહેન મારી. ૫

રંનાદેનું ધોળ. ૪૩

શીરોઈના રે સુલતાન, પાટણના રે પરવાન;

ઓરશીયો ધડી લાવ્યા રે, આરસ પાણનો રે. ૧

એરે ઓરશીએ રે, સવામણ સુખડ, અધમણ કેસર;

રાણી રે રંનાદે વરને છાંટણાં રે. ૨

રાણી રે રંનાદે રે, હાર સોવરાવો રે;

તમ પેહડો લાલ છડે રમે રે.

લાલ છડે રમતાં રે, પાસલા લાવ્યા રે;

રતત કચોલે દીવડો ઝગમગે રે.

અન્નદેવ વિષે પદ. ૪૪

“પ્રણિયા ભજી લેને કરતાર, આતો રવપનુંછે સંસાર.”

એ ગગનુંછે.

તમને આગધું અન્ન-દેવ, પરથમ કરે તમારી સેવ; ટેક.

સવા પહોરે સુતાં જોડે, બકોર કરતાં બાળ;

માતા પાસે ખાવા માગે, પેટેલે પ્રાતઃકાળ; તમને ૧

પહોર દહાડામાં આવી મળે તો, કાયા કરે કમોલ;

માણસ થાયછે મરવા જેવું, ધડી થાય જો સોળ; તં ૬

વાંત કરતાં વહી પડેછે, બાણતાં જાયછે ભૂલી;

આંખડિયે અંધારાં આવે, કાયા થૈ જાય ભૂલી; તમને ૩

પંદરે દિન એકાદશી આવે, વ્રત તણો મહિમાય;

રાત પડેને સપનું લાગે, વાણું ક્યારે વાય; તમને ૪

બળિયામાં જો બળિયો કહાવે, જોછે સજીયી બળિયો;

તે જો પામે ત્રીજે પહોરે, ધુળ થઈને ઢળિયો; તં ૫

તેત્રિયકોટી દેવ મળિને, સજીકો તમને પૂજે;

કહે રણછોડ અન્નદેવ મળેતો, સરવે વાતો સુજે; તં ૬

